

ÚJLAK VÁROS JEGYZŐKÖNYVE
A KAPISZTRÁN JÁNOS ÚJLAKI SÍRJÁNÁL
TÖRTÉNT CSODÁKRÓL 1460-BÓL

Tudja meg mindenki, akihez jelen írásunk eljut, hogy mi, Újlak¹ város bírása és esküdtjei valamint polgárai, akik nagyságos urunknak, Ujlaki Miklósnak, Erdély vajdájának szerencsés uralma és oltalma alatt élünk, közhírré tesszük és tanúsítjuk, hogy a boldog emléké és tisztelendő atya, a néhai Kapisztrán János fráter, itáliai származású obszerváns minorita, a világ különböző részein sok és buzgó tett véghezvitele, sok érdemet szerző munkálkodása és azután, hogy Magyarországon keresztes hadjáratot hirdetett, Nándorfejérvárnál² a törököt csodálatosan legyőzte, a keresztes hadak kapitányát és vezérét, a boldog emléké nagyságos és tekintetes Hunyadi Jánost, Magyarország egykori kormányzóját és a katolikus hit oltalmazóját, a kereszt zászlajával és Jézus szent nevének hívásával megsegítette, a fent említett városban, köztünk méltatlanok között, ebből az életből érdemekkel telve, a kereszt jelével megjelölve dicsőségesen az égbe költözött, és nálunk, az obszerváns ferenceseknek Boldogságos Szűzről nevezett templomában nyugszik, akiket a Szentlélek sugallatára még halála előtt itt letelepített. Meghalt pedig az Úr 1456. esztendejében, október 23-án, szombaton 21 órakor, Kallixtus pápa³ pontifikátusának harmadik, a Santa Maria degli Angeli templom élén álló főtisztelendő János kardinális német- és magyarországi legátusának első esztendejében, László,⁴ magyar, cseh stb. király uralkodása alatt. Úgy véljük, Isten akaratából ered, hogy az Úr említett szolgálja nálunk akart nyugodni. Mivel ez a város a vad törökök közvetlen szomszédságában fekszik, mindenünnen skizmatikusokkal és patarénusokkal van körülvéve, úgy tetszett a mindenható Istennek, hogy szolgáját ide helyezze és ide telepítse, hogy ahol életében a hitlenek üldözője és a törökök legyőzője volt, ott halálában is rettegésük legyen. Mi pedig annyira tiszteljük őt, és annyira bízunk benne, hogy őmiatta semmit sem félünk a hitetlenektől. Amikor ugyanis

nemrégén az egész ország lakosságát és vagyonát feldúló és fölégető törökök a mi városunkhoz értek, és minket a szüret miatt szétszórva találtak, semmit sem árhattak nekünk, hanem a várost érintetlenül hagyva megijedtek és hazamenekültek. Ez csakis a boldog emlékü férfi, fráter János érdemeinek és közbenjárásának tulajdonítható. Boldog halála után azonnal csodák történtek a ravatalánál, amelyhez nemcsak a mi egész városunk és környékének népe indult meg, hanem a távolabbi vidékekről is olyan tömegben özönlöttek a sírjához, hogy azt hittük már, nem a megboldogulthoz, hanem egy új apostolhoz tódulnak. Mi pedig mindezt látva, és fontolóra véve a nép összesereglését és a csodás jelek ragyogását, meggyőződve ennek a férfúnak az életszentségéről, másfél esztendő múlva, sok minden földi dolgunkat félretéve elkezdtük írni és jegyezni a csodákat, amelyek a boldog emlékü halála után az ő közbenjárására és érdemei miatt történtek, nehogy hálátlannak bizonyuljunk Isten és ember előtt a keresztény hit ily nagy ajándékával szemben. A vitézlő macsói al-bánok és az udvarbíró, nagyságos Miklós úr képviselőinek parancsára és akaratából mi, a polgárok, kijelöltünk néhány jó hírű, tiszta lelkiismeretű és szavahihető polgárt, hogy az itt bekövetkezett csodákat meghallgassák, kivizsgálják és tanúsítsák. Megadtunk nekik a vizsgálatához minden felhatalmazást, mind a kúria, mind pedig ezen város részéről, amilyet a kúria és a város megadhat. E bizottság tagjai pedig az olasz aretiumi Guido, Újlak város jegyzője és polgára, Sáfár Mihály deák és kereskedő, valamint Bertalan ijkészítő mester. Ők hűségesen eleget tettek a rendelkezésnek, hogy a mai napig a szent férfi érdemeiért történt csodákat összeírják és feljegyezzék, kikutatva az igazságot, esküvel megerősítve, és sok tanú által bizonyítottan. Sok csodáról, a nagy néptömeg áramlása miatt nem szerezhettek semmiféle tudomást. Ha mindazokat a jóindulatúan mellőzött és köztudomásra nem jutott csodákat összeírnánk, a szent férfi érdemeiért bekövetkezett kapcsolatos csodákkal hatalmas köteteket tölthetnének meg. Ezt a keveset viszont azért írták le, hogy mindenki megbizonyosodjék az Úr szolgájának szentségéről, és hitből fakadó cselekedetekkel párosuló hitben megigazulást plántálva megtudja, hogy Istenél van hűségének jutalma. Mivel pedig, a keresztény hit gyarapodására, Isten emberének köteles tiszteletére, a nép általános buzgóságára, nemkülönben ezen magyar királyság-

nak dicsőségre az említett Miklós úr ökegyelmessége felséges fejedelmünknek és kegyelmes urunknak, Mátyás úrnak, Isten kegyelméből Magyarország stb. királyának,⁵ valamint sok más főtisztelendő prelátnak, nagyságos úrnak és bárónak segítségével a szenttéavatást előmozdítani, és hogy előmozdítsa és a római pápától kérelmezni szándékozik, hogy méltón tiszteljék a boldogot a földön, amint hogy bizton tudjuk, hogy megdicsőült a mennyben, esdve kérjük az Úr Jézus Krisztusban mind az egyházi prelátnak, mind pedig a fejedelmeket és a városok kormányzóit, lehetőségeikhez képest annál inkább működjenek együtt velünk e szent, mindenkit érintő és köteles ügynek minél kedvezőbb megoldásában, mennél jobban ismerték Isten emberének életszentségét, és mennél közelebb állnak az apostoli székhez, hogy az ő dicsőségét keresve és elérve a földön, vele együtt, az ő közbenjárására ezen élet befejezése után megdicsőülhessünk az égben. A pecsétünkkel hitelesített és tisztelendősegtelnek elküldendő itt leírt csodák tehát az általunk megbizottak és sok más tanú vallomásaival és esküvel vannak megerősítve. Ezek pedig így kezdődnek.

(1.) A béna és vak leány

Boldizsár, az újlaki szűcsmester esküt tett a fent említett tanú, Sebestyén szűcs és Darabos Mihály, valamint több itt lakó előtt, hogy Erzsébet nevű leányának három esztendőn át béna volt a nyaka és a feje, és semmit sem látott; mielőtt eltemették volna a boldog emlékü János testvért, apja elvitte őt a holttesthez, és amint leánya megszokta a halott kezét, azonnal visszanyerte elveszített látását. A kislány boldogan és egészségesen sietett haza atyja házához, és ő, aki azelőtt csak fiatalabb nénje kezét fogva ment mindenüvé, most nemcsak a látását nyerte vissza, hanem a bénaságból is kigyógyult. A leány ekkor tizenegy éves volt, betegségről pedig tudomása volt az egész városnak.

(2.) A szörnyű kelésben szenvedő

Az újlaki Szép Péternek ötéves gyermeke szörnyű keléstől szenvedett a torkán, úgyhogy sem vizet nyelni, sem enni nem tudott. Miután apja fogadalmat tett, hogy meglátogatja Isten emberének sírját, és ezt meg is tette, fiát egészségesen és a betegségtől megsza-

badultan kapta vissza. Ő ezt esküvel erősítette a megbízott tanúk előtt. Az esetről tanúskodik Kontra Mátyás Margit nevű felesége és összes szomszédjuk.

(3.) Igen súlyos betegség

Ilona, az újlaki János kőfaragónak anyja, a megbízott kihallgatók, valamint a szent Ilona templom oltáros papja, Fábíán úr előtt és Miklós embere, a szentiványi⁶ Boldizsár előtt tett esküjében kijelentette: olyan beteg volt, hogy egyáltalában nem tudta mozgatni egyik kezét és egyik lábát, és ezen tagjainak használatától megfosztva feküdt; miután azonban Isten embere sírjának meglátogatására fogadalmat tett, azonnal teljes egészében visszanyerte korábbi egészségét.

(4.) Az igen súlyos és veszedelmes betegségtől megszabadított leány

Az újlaki Porkoláb Antalnak leánya olyan összetörtén feküdt életveszélyes betegségében, hogy már csak a halálát várták. A szülők, attól a reménységtől és tisztelettől áthatva, melyet a boldog emlékű atya iránt éreztek, elvitték őt a sírjához, és a daganat azonnal megsemmisült és eltűnt, és a leány egészségesen tért haza. Ezt az összes házbeliek lelkiismeretük szerint esküvel vallják a megbízott tanúk és sok más tanú előtt.

(5.) Az állandó láz miatt közel a halálhoz

Az újlaki Szent László utcában lakó Tegzes Mihály ötéves gyermeke fél éve szenvedett már, először a három napos, majd pedig a mindennapos láztól, olyannyira, hogy teljesen elgyengült, és sem enni sem járni nem tudott, sőt már egészen közel volt a halálhoz. A szülők fogadalmat tettek, hogy elviszik őt az Isten emberének sírjához, és amint ezt megtették, a gyermek azonnal meggyógyult. Ennek tanúi az ebből az utcából való Miklós deák, Erzsébet, Katona Péter özvegye, valamint Dorottya, a mézáros Mihály felesége, kik ezt a megbízott tanúk előtt esküvel erősítették meg.

(6.) *Az összezsugorodott, megbénult és megvakult ember*

Az újlaki Pápa Lőrinc, a halászok utcájából, esküt tett a megbízott tanúk előtt, az ugyanezen utcából való Dobos Imrével, a halász Mihállyal, Bokoni Péterrel és Jakabbal, feleségével Erzsébettel és a halászok utcájának minden lakójával együtt, akik tudják és tanúsítják, hogy a nevezett Lőrinc egy évnél is hosszabb ideig oly súlyos paralízisben szenvedett, hogy a lába is, meg a szeme is megbénult, és több mint egy évig oly elesett és vak volt, hogy segítség nélkül háza kapuja elé sem mehetett ki, és vezetve is csak mankók segítségével tudott járni, miután azonban a szent atya sírja előtt fogadalmat tett, azonnal meggyógyult, és mankók nélkül mehet ahova csak akar, és segítség nélkül és másokkal együtt gyakorolja a halászmesterséget.

(7.) *A halál torkában levő meggyógyított eskóros (epilepsziás)*

Az újlaki Mártonnak Margit nevű felesége Tar György özvegyével együtt esküt tett a megbízott tanúk előtt: a fia eskórbán szenvedett, és annyira volt már, hogy semmi remény sem volt életben maradásához, úgy hogy térden állva és nagy sirással fogadalmat tett, hogy gyermekét a szent atya sírjához viszi; amint ezt megtette, azonnal elmúlt a halál veszélye, és az említett betegségtől is teljesen megszabadult, és azóta sem gyötri.

(8.) *A bor kiömlésének kárától megmentett asszony*

Ugyanez a Mangit asszony vallja, hogy egy hordóban kamrájában őrizte Benedek testvérének borát, a hordóról egyszerre csak lepatantak az abroncsok, és a bor kifolyt a földre. Amint észrevette a fenyegető nagy kárt, a kamra közepén térdre esve, ég felé emelt kézzel a szent atya oltalmába ajánlotta magát; és íme, a bor folyása azonnal megszűnt, nem szenvedett kárt, és az odahívott mester a hordót rendbe tehetette. Erről tanúskodik Tar András és Kopam György, akik az edényt megjavították.

(9.) *A fájdalomtól és bénaságtól megszabadított asszony*

Borbála, az újlaki Boldizsár szücs felesége éveken át szörnyű fogfájásban és nyakmerevedésben szenvedett, úgy hogy sem fejét, sem nyakát nem tudta mozgatni, azonban, miután a szent férfi sír-

jánál fogadalmat tett, hamarosan megszabadult mindettől. Erről összes szomszédai tanúskodnak.

(10.) *A gennyes tályogtól és zsugorodástól megszabadított asszony*

Az újlaki Kontra Mátvás Margit nevű feleségének egyik lábán súlyos gennyes tályog keletkezett, és ennek folyása miatt össze is zsugorodott a lába; amikor azonban fogadalmat tett, hogy fölkeresi Isten emberének sírját, azonnal meggyógyult. Ezt a fent nevezett kihallgatók előtt esküvel is megerősítette. Erről ugyanígy tanúskodik egész háza népe, összes szomszédai, Szép Péter, valamint Erzsébet, Pintér Mátvás özvegye.

(11.) *A zsugorodástól megszabadított lány*

A mohai⁷ Pap György kislánya, aki bénasága miatt járnai sem tudott, és csak négykézláb mászott; azonban, amint apja fogadalmat tett, hogy gyermekét a szent atya sírjához viszi, azonnal egészségesen és fölegyenesedve kapta vissza a lányát. Tanúskodnak erről Simon Máté és mohai Jakab fia, György és ő maga is esküvel erősítette ezt a megbízottak előtt.

(12.) *A haláltusától megszabadított ember*

Egy Török György nevű nemes ember esküt tett e megbízottak és sok más tanú előtt, hogy gyermeke a végét járta, és már halottnak vélte. A felesége azonban, aki bízott a szent atya érdemeiben, fiát Acsán⁸ hagyva, lóhalálban a szent atya sírjához vágatott, és miután ott elvégezte imádságát és hazatért, gyermekét, akit haldokolva hagyott hátra, egészségesen és felgyógyulva látta viszont.

(13.) *A halálos bajtól és haláltusától megszabadított fiú*

Romfor, a nagyságos Maróti⁹ Lajos úr udvarbírája, az újlaki megbízottak és sok más tanú előtt esküvel állította, hogy az említett Acsa városában halálos betegen feküdt a fia, és amikor ő fogadalmat tett a szent atya sírjánál, a fia megszabadult a halál torkából, és ma is jó egészségnek örvend.

(14.) *A zsugorodottságból csodásan kigyógyult ember*

A karomi¹⁰ Kis Miklós, a karomi Mártonnal és Pál deákkal, valamint ennek gazdasszonyával, akinél feküdt, eskü alatt vallotta a kiküldött tanúk előtt, hogy a lába és a háta rendkívüli módon összezsugorodott, de miután fogadalmat tett a szent atya sírjánál, tökéletesen visszanyerte egészségét.

(15.) *A 17 év óta süket ember meggyógyulása*

A bélai¹¹ György nemes ember eskü alatt vallotta a megbízott tanúk előtt, hogy 17 éven át teljesen süket volt. Ezt a süketiséget valami hosszú és kínos betegségben kapta. Annyira süket volt, hogy érzéketlen tuskóként viselkedett akkor is, ha valaki a fülébe beszélt, vagy valami zajt támasztott: semmit sem hallott, és csak a mozdulatokból értett meg valamit. Amint fogadalmat tett Isten emberének sírjánál, azonnal visszanyerte teljes hallását. Az eseményről egész Béla és szinte egész Bács megye értesült.

(16.) *A 10 éven át eskórban szenvedő asszony meggyógyulása*

A futaki¹² Pál szücs felesége eskü alatt erősítette a megbízottak előtt és vele együtt esküt tettek Pörzsölt János a feleségével, továbbá Simon Gergely felesége és még sokan mások, mondván, hogy 10 éven át szörnyű eskórban szenvedett. Amint azonban Isten emberének sírjánál fogadalmat tett, azonnal megszabadult a mondott betegségből és az azóta sem gyötri.

(17.) *Az eskórtól megszabadított fiú*

A titeli¹³ Pazsga Bálintnak volt egy Gáspár nevű fia, aki ifjúságától kezdve szenvedett az eskórtól. Amint azonban fogadalmat tett, hogy fölkeresi az Isten emberének a sírját, fia a bajtól azonnal megszabadult. Erről összes szomszédai tanúskodnak, és ő esküvel erősítette ezt a kiküldöttek előtt.

(18.) *A vak meggyógyulása*

Az újfalusi¹⁴ Fabó Bálint esküt tett a megbízott tanúk, továbbá Elye Benedek, Vas Tamás és Demeter György fia előtt, és elmondta, hogy három éven át tartó szemfájdalmai miatt nem látott, állandó szorongatásban, minden gondozástól és orvosságtól megfosztva

élt. Miután pedig fogadalmat tett, hogy fölkeresi a szent atya sírját, odavezettetve 1457. Péter-Pál napján, hirtelen megvilágosította az, aki megvilágosít minden e világra jövő embert.

(19.) *A nyomorultul összezsugorodott lábú asszony meggyógyulása*
Erzsébet, a szegedi¹⁵ Zsellér Péter felesége, a megbízott tanúk előtt vallotta a Szent Erzsébet utcából való Lukácssal, az ugyane városból való Balázs szabóval és szomszédaival együtt, hogy egy éven át nyomorultul összezsugorodott egyik lába. Amint azonban fogadalmat tett a szent atya sírjának meglátogatására, azonnal meggyógyult, és visszanyerte korábbi egészségét.

(20.) *A szörnyű betegségből meggyógyult fiú*
Ilona, a vermesi¹⁶ Huszár György felesége, a megbízott tanúk előtt, szomszédaival, György szabóval, Gergellyel és sok más falubelijével együtt eskü alatt vallotta, hogy fogadalmának megfelelően a szent atya sírjához vezette Benedek nevű fiát, aki olyan betegségben szenvedett, hogy a természet váladéka a húgyutakon keresztül távozott, és már a végét járta; kijelentette, amint fogadalmat tett, hogy fiát a szent atya sírjához vezeti, a fiú a fogadalom letételének napján minden betegségétől megszabadult.

(21.) *A betegsége miatt haldokló gyermek meggyógyulása*
Ilona, a titösi¹⁷ Bálint felesége a megbízott tanúk előtt esküvel vallotta a következőket: férjének apjával, Demeterrel, saját apjával, Mátyással, Rácz Benedekkel és sok más tanúval együtt, hogy amikor a múlt héten gyermeket szült, annyira be volt zárva a gyermek ajka, hogy kilenc napon át sem anyja emlőjét, sem más egyebet nem tudott a szájába venni, és olyan volt, mint egy halott. A csecsemő anyja azonban, amint fogadalmat tett arra, hogy Isten emberének sírjához viszi a gyermeket, elnyerte a kegyelmet. Ugyanis hamarosan magához tért a csecsemő, bezárt szája megnyílott, és kitűnően helyreállt a gyermek egészsége az által, aki mindent helyreállít.

(22.) *A sokfajta szörnyű betegségtől szenvedő ember megszabadítása*

Az erdődi¹⁸ Monas Benedek, a megbízott tanúk előtt esküvel vallja az erdődi Babus Benedekkel, Sípos Balázssal és Valró Benedekkel együtt, hogy 1457 szent Mihály napján (szept. 29.) az asztalnál üve testének egyik fele annyira elszáradt, hogy egyik kezét és lábát nem tudta mozgatni. Ezenkívül bal oldalán a szája egészen a füléig úgy megmerevedett, hogy semmit sem tudott szólni. Miután pedig magában fogadalmat tett, hogy meglátogatja a szent atya sírját, a fogadalom pillanatában helyreállt a szája, és rögtön úgy beszélt, mint ennek előtte. Az Erzsébet-nap előtti szerdán (nov. 16.) pedig odavezettette magát a szent atya újlaki sírjához, és másnapra tökéletesen meggyógyult.

(23.) *Az összezsugorodott és tehetetlen nyomorult megszabadítása*

Imre, a szegedi szűcs megesküdt a kijelölt tanúk előtt, hogy Domonkos nevű gyermekének keze és lába úgy megnyomorodott egy igen súlyos és hirtelen betegség következtében, hogy egyik oldaláról a másikra megfordulni sem tudott, s szükség esetén másoknak kellett cipelni és áthelyezni őt akár egy érzéketlen tuskót, sőt szent Lukács napjától (okt. 18.) karácsonyig éhen és szomjan pusztult volna, ha mások nem táplálják. Miután az apja elvitte őt az Isten emberének sírjához, és ott leborulva könyörgött érte, és fogadalmat tett, a gyermek hamarosan elkezdett erősödni, annyira, hogy pár nap alatt tökéletesen meggyógyult. E dolognak tanúi Pál szűcs, Csapó Péter, Dénes asztalos és sokan mások Szegedről.

(24.) *Az igen súlyos sérvtől szenvedő ember meggyógyulása*

Imrének, a szegedi szűcsnek oly súlyos sérve volt, hogy a házból ki nem mehetett, sem az utca túloldalára át nem mehetett, hacsak be nem kötözte, és fel nem tartotta beleit, amelyek nyomorúságosan a térdéig lógtak le. Fogadalmat tett, hogy amint teheti, elmegy a szent atya sírjához. Amint pedig a fogadalom teljesítésére útnak indult, még útközben tökéletesen meggyógyult, mielőtt a sírhoz ért volna, ahová már örvendezve és egészségesen érkezett meg. Mindezeket sokak előtt elmondta, és sokak előtt esküvel megerősítette.

(25.) *A néma és súlyosan beteg béna ember meggyógyulása*

A kenyeresi¹⁹ Lede Mátyás esküvel állítja a megbízott tanúk és sok más ember előtt, hogy amikor Miklós nevű fia 1458 szent Antal apát napján (jan. 17.) fát vágott az erdőben, hirtelen betegség lepte meg, elvesztette hangját, és négy hétig sem a kezét, sem a lábát mozdítani nem tudta, de még ételt és italt sem vehetett magához ez idő alatt, és szája és a foga úgy összezárult, hogy még késsel sem tudták felnyitni, nagy nehezen száján keresztül táplálták néhány csepp folyadékkal, nehogy meghaljon, és úgy feküdt, mint egy mozdulatlan fadarab. A bajba jutott apa siránkozva és buzgón megfogadta, hogy az Isten emberének sírjához viszi fiát, ha megszabadul ezektől a nagy kínoztól. Alig hogy megtette fogadalmát, csodák csodájára Miklós fia beszélni kezdett, és a szent atya közbenjárására minden tagja olyan egészséges lett, amint korábban volt. Ezt a meggyógyult fiú is esküvel vallotta, és ennek híre elterjedt egész Kenyeresen. A csodát nagy néptömeg előtt elbeszélték a szent férfiú sírjánál, mindenkit elfogott az ámulat, és a csoda által mindenkiben megnövekedett a szent férfiú iránti tisztelet.

(26.) *A látásától megfosztott asszony megszabadulása*

Dorotya, Imre temesvári²⁰ kalmárnak felesége, a város bírójának a lánya, a megbízott tanúk és nagy néptömeg előtt esküvel tett valómást 1458 Vasas szent Péter ünnepén (aug. 1.) és kijelentette, olyan súlyos betegség támadta meg a szemét, hogy az több mint egy évig valamiféle kéreggel volt befödve, úgy hogy az utolsó három hónap során már semmit sem látott. Bár sok mindennel gyógyította, semmiféle javulást sem tapasztalt. Miután pedig hallott a szent atya csodáinak híreről és a nép özönléséről a sírhoz, fogadalmat tett, hogy ő is fölkeresi a sírt, és itt azonnal csodálatosan megvilágosodott, olyannyira, hogy szemében nyoma sincs a váladéknak, sőt olyan tiszta a szeme, és olyan éles a látása, mintha semmi baja sem lett volna a szemének. Mindezt az asszony mondta el, akit tiszteletre méltó és lelkiismeretes asszonynak ismer mindenki. Erről tanuskodik ennek a városnak igen sok polgára is. Dicsőség tehát annak, aki az örök világosság, aki az egész nép előtt fölmagasztalja, csodálatossá és tekintélyessé teszi szolgáját.

(27.) *A legsúlyosabb lázaktól stb. megszabadult asszony*

A Bács melletti, Újlaktól négy mérföldnyire fekvő Csikára^{20/a} való Szardó Benedek felesége, Margit esküvel állította a megbízott tanúk előtt, Skolasztika nevű keresztanyjával, Széles Péter feleségével együtt, hogy a háromnapos, néha meg a négynapos kegyetlen láztól, amely egy évnél is hosszabb ideje gyötörte, annyira tönkrement és lefogyott, hogy semmiféle orvosság sem tudta meggyógyítani. Miután fogadalmat tett az Isten embere sírjának fölkeresésére, teljesen és egészen meggyógyult, és többé nem háborgatta a láz. Erről az esetről az egész falu tanúskodik.

(28.) *A lázas, felfúvódott és az életéért aggódó lány*

A már említett Skolasztikának van egy Katalin nevű lánya, akiről esküvel erősíti, hogy mindennapos és halálos lázak gyötörték, és három hónapon át annyira föl volt fújódva, hogy semmi remény sem volt életben maradásához. Amint azonban anyja fogadalmat tett, hogy elviszi őt Isten emberének sírjához, azonnal meggyógyult a haldokló leány, és visszanyerte eredeti élénkségét. Erről tudomása van az egész falunak is.

(29.) *A lány, akinek életéről a hosszadalmas lázak miatt már lemondtak*

Illés, a kamanci²¹ mészáros esküvel vallotta a megbízott tanúk előtt, hogy van egy négyéves Anna nevű lánya, aki két álló esztenreig oly súlyos lázaktól szenvedett, hogy életben maradásához semmi remény sem volt, fogadalmat tett, hogy elviszi őt az Úr szolgájának sírjához. Miután ezt megtette, a leány azonnal megszabadult a láztól, és visszakapta tökéletes egészségét. A dologról tanúskodik Mátyás mészáros felesége és Farkas Balázs, akik a leányt keresztvíz alá tartották és sokan mások.

(30.) *A tíz éve eskőrban szenvedő és halálhoz közel álló fiú*

A karomi²² Zsongó Benedek esküvel állította a megbízott tanúk előtt, hogy Mátyás nevű tízéves gyermeke születésétől fogva szörnyű eskőrban szenvedett, a betegség annyira elemésztette a fiút, hogy egészen a halál karmába jutott, és semmiféle orvosság sem segített rajta. Miután hallotta a szent atya csodáinak hírét, meg-

fogadta, hogy fiát elviszi a sírhoz. Ó, dicsőséges Isten! Amint a fogadalmom elhangzott, a gyermek azonnal megszabadult a betegségtől, teljesen egészséges lett, és mint gyógyultat és csodaszépet vezette őt apja az Isten emberének sírjához.

(31.) Szörnyű és sokfajta betegség

Ugyanez a Benedek, a meggyógyult fiúnak az apja, súlyos betegségben szenvedett, és a feje oly szörnyen meg volt dagadva, hogy szemét egyáltalán nem tudta kinyitni, és a kezét is csak nagy fájdalom árán tudta mozgatni. Miután pedig fogadalmat tett arra, hogy fölkeresi az Isten szent szolgájának sírját, hirtelen megszabadult az említett fölfúvódottságtól és betegségtől, visszanyerve régi látását. E betegség jeleként minden haja szála kihullott. Mindez közismert a város előtt, és ő maga is esküvel erősítette mindezt.

(32.) Megbénult, meggörbedt, tehetetlen és halálos beteg fiú

Péter, szegedi kalmár feleségével, Margittal és Mátyás porkoláb feleségével, Erzsébettel megbízott tanúk előtt esküvel vallották: Benedek nevű fiuk hétnapos korában oly beteg lett, hogy keze-lába megbénult, hátrafelé meggörbedt, úgy hogy semmiképpen sem tudott hajolni vagy kinyújtózkodni, hanem, mint egy fadarab vagy hulla, ki volt kötve kerék formájában, úgy hogy alulról megtámasztva és kimeredt szemmel feküdt. A szája is össze volt zárva, úgy hogy alig lehetett ujjal és erőszakkal kinyitni, hogy tejet öntsenek beléje: sőt, 16 napon át még szopni sem tudott, és így napról napra jobban fogyott, és mindinkább kevesbedett életben maradásának reménye: már rothadni kezdett karjának hajlata alatt, ahol ki volt kötve és fel volt függesztve. Keze és lába összecsomósodott és összezsugorodott, és rothadásnak indult. Apja és anyja ilyen nyomorúságban látva őt fogadalmat tettek, hogy ha meggyógyul, elviszük Isten emberének sírjához. Csodálatos az Isten az ő szolgáltaiban! Amint megtették a fogadalmat, a fiú hamarosan visszanyerte teljes egészségét. És ma is oly kedves és szemrevaló szép fiú, hogy szinte csodálatos. A szülők pedig egészen úgy tartják, mintha a halálból támadt volna életre!

(33.) *Utolsó óráiban levő és félhalott*

A szegedi Nemes János, Erzsébet feleségével együtt esküvel erősítette a megbízott polgárok és sok más tanú előtt: Lőrinc nevű fiuk oly súlyos betegségtől szenvedett, hogy már a haláltusához érkezett, sőt azt sem lehetett már megkülönböztetni, hogy eleven-e vagy holt. Ezért a meggyötört anya térdre hullva, könnyes szemmel és égre emelt kézzel, nagy buzgósággal megfogadta, hogy ezt a gyermeket, ha kiszabadul a halál torkából, Isten emberének sírjához viszi. És csodálatosképpen, alighogy elhangzott a fogadalom, a gyermek meggyógyult és egészséges lett! Ez pedig 1458 Úrnapján (jún. 1.) történt. A szülők azonban más elfoglaltságuk miatt elhanyagolták fogadalmuk teljesítését. És, íme, ugyanez esztendő Nagyboldogasszony napján (aug. 15.) gyermekük ismét, még súlyosabb betegségbe esett, utálatos rüh borította el, az erős láztól már elalélt, és még az előző alkalomnál is közelebb volt a halálhoz, már a lélegzetét sem lehetett érezni. Az apa és az anya ekkor jajgatva és keservesen zokogva térdre hullott, hanyagságuk miatt mellüket verték, és a már letett fogadalmat sóhajtozva megújították új fogadással párosítva. Ó, a csoda csodára halmozódik! Íme, a gyermek még aznap makkegészséges lett. Ekkor azonnal sietve magukkal vitték őt, mondván: „Íme, majdnem olyan fiunk van most, mint akit az Isten embere halottai-ból föltámasztott!” Ezért dicséret és dicsőség legyen az Istennek, aki megdicsőíti és fölmagasztalja szolgáját. Minderről sokan mások is tanúskodnak Szegeden.

(34.) *Súlyos beteg és haldokló fiú*

Zsófia, a szegedi Bokor István felesége, esküvel állítja a kiküldött polgárok előtt, hogy ötéves János nevű gyermeke súlyos betegségbe esett, és teljesen erőtlenül, haldokolva feküdt már nyolc napja, nem tudott sem beszélni, sem szólni. Miután anyja fogadalmat tett, hogy amint csak teheti, elviszi őt Isten szent szolgájának sírjához, azonnal meggyógyult. Az, akinek már a nyála csorgott, és önkívületben volt, beszélni kezdett, és ugyanazon a napon az ágyból fölkelve odasétált, ahova akart, Istennek az ő János szolgájának dicsőségére.

(35.) *A halottnak látszó, annak hitt és vélt és föltámasztott fiú*

A császári²³ Vida Kelemen feleségével, Ilonával együtt megbízott tanúk, továbbá Gergely Újlaki Mihály és Nagy Gál, Miklós úr udvarmesterének familiáriusa előtt, valamint az Újlakkal szemben levő Pestre²⁴ való Bácsi Mihály és Olajos Mihály, az újlaki Forgách Balázs, a budai kúria apotekáriusa, János, ennek felesége, Zsófia előtt, a budai Weres László, felesége Ilona, Garai Benedek és Rácz Mihály budai polgárok előtt, a minden helyről összesereglett sokaság előtt, majd az emelvény előtt összesereglett több mint 12 ezer ember előtt, örömben sírva és boldog áhitattal esküvel erősítették a fent nevezettek előtt, Kelemen t. i. és a felesége, Ilona, hogy Péter nevű gyermekük több napon át éjjel-nappal szüntelen eskőben szenvedett annyira, hogy három napon át anyja emlőjét szopni sem tudta. És annyira elgyengült, hogy szülei már nem tudtak vele mit kezdeni, lemondtak az életéről. Hallván azonban a csodák hírért, amelyek Isten emberének sírjánál történtek, és a népnek odaáramlását mindenünnen, elhatározták, hogy ők is elviszik ezt a gyermeket az ő sírjához attól a buzgó tisztelettől és reménységtől indítatva, ami bennünk a szent atya, János testvér iránt élt. És pólyákba burkolva a gyermeket, sietve mennek a sírhoz. Amint pedig megérkeztek Újlak első utcájába, az anya meg akarta nézni, hogy hogy van a fia. És kibontva őt, látta, hogy halott, meghült, és egészen megfeketedett. Az asszony ekkor nagy sírások közepette szólt a férjéhez: „Jaj, forduljunk vissza, és temessük el őt, mert meghalt.” És megfogván a gyermeket az apja és az anyja, dörzsölték orrát, fülét és minden tagját, keze és lába ujjait is, de az élet semmi jelet sem vették észre rajta. Miután pedig ismételten sürgette az anya a férfit, hogy forduljanak vissza, és temessék el a gyermeket, így szólt a férj: „Bizony nem fordulok vissza. Vigyük őt így az Isten emberének sírjához, mert a Mindenható Isten a szent atya érdemeiért élve visszaadhatja nekünk!” És menvén, a legnagyobb buzgósággal kezdtek körüljárni a sírt. Így aztán harmadik körüljárásánál teljesen egészségesen föléledt a gyermek. És a mai napig szép, virgonc és szemrevaló a gyermek. Csodálatos tehát Isten az ő szentjeiben és szent minden cselekedetében, aki él és uralkodik mindörökkön örökké. Amen.

(36.) *A betegséggel elhalmozott és erejét vesztett ember*

A Tur közelében levő Gomáról²⁵ való Mihály a fent nevezett megbízott emberek előtt megesküdt, hogy a sok és kemény munka miatt igen sokfajta betegség hatalmaskodott el rajta, úgy hogy egész télen át minden erejétől kifogyva feküdt. Miután pedig halotta, hogy a fogadalom következtében sokan visszanyerik az egészség kegyelmét az Isten emberének sírjánál, ő maga is ilyen fogadást tett a szent atya sírjának fölkeresésére, és a fogadalom után azonnal meggyógyult. Ezt az egész fent nevezett falu tudja.

(37.) *A hét éven át járni nem tudó, sem kezével az ételt szájához emelni nem tudó*

Margit, Cséplő Ágoston felesége Pocsaj²⁶ faluból, amely 3 mérföldre van Váradtól és 35 mérföldre Újlaktól, Isten szent evangéliumára megesküdt, hogy 7 álló esztendőn át csak a kezére és térdére támaszkodva tudott járni, akárcsak a csecsemő gyermek. És miután fogadalmat tett, hogy meglátogatja a szent atya sírját, visszanyerte egészségét, annyira, hogy saját lábán ment el az említett sírhoz. Ezenkívül kezével nem tudott enni. Másoknak kellett őt táplálni, és minden bajából megszabadult. Mindezt pedig esküvel erősítette meg a megbízottak előtt, továbbá Gergely fazekas, Miklós, a péterváradi apát úr familiárisa, János, Gergely várnagy fia előtt, és másnap ugyanezen Margit megesküdt erre a nagy szószékről a nagy néptömeg előtt. És ez is tudomására jutott Pocsaj minden lakosának.

(38.) *Gyógyíthatatlan és veszedelmes rákfene, farkasseb (lupa plaga)*

Az újlaki Radosi Miklós és felesége Dorottya, esküt tettek a tisztelendő Bálint és Balázs újlaki papok, Márton, babafalvi²⁷ klerikus, Mihály, János és Benedek újlaki szabók és sok más tanú előtt, hogy kétéves fiuknak, akit el is hoztak a helyszínre a mondott tanúk elé, mellében és lapockájában fenének, illetve rákosnak nevezett betegsége volt. Ez a nyavalya állandóan emésztette a húsát, három napon át pedig oly erősen, hogy ha még negyedik napon is így folytatódott volna, bizonyosan kiszenvedett volna. És miután fogadalmat tettek, hogy az Isten emberének sírjára viaszból készült képet he-

lyeznek, ha meggyógyul. — csodálatos az Isten az ő adományai-ban! — a gyermek rögtön erősödni kezdett, és miután a sírhoz vitték a képpel együtt, a visszatérés előtt tökéletesen meggyógyult, úgyhogy a testén egyetlen sebhely sem maradt. Ezt az említett Miklós nyilvánosan elmondta.

(39.) *A tizenhét éven át eskórban szenvedő ember*

János, a nagyolaszi²⁸ András fia esküvel vallotta a megbízott tanúk, Kelemen fia Fábían, Chadain Lőrinc és Bakom Balázs, valamint a szomszédai és más férfi és nő előtt, hogy 17 évig eskóros volt, néha semmit sem érezve havonta, máskor 8 naponként, ismét máskor már háromnaponként vágódott el; megfogadta hát, hogy fölkeresi a szent atya sírját Újlakon minden évben, ha a fent említett betegségből meggyógyul, és csodálatos Isten kegyelméből attól a naptól kezdve egészen meggyógyult a nevezett betegségből, pedig igen szárazszóra méltó módon élt a betegsége hatalmában, mert oly borzasztóan esett el és száját-szemét úgy eltorzította, hogy a körülállók borzadva nézték, mint ahogyan azt a szomszédja, Bakom Balázs is bizonyítja, akinek a jelenlétében párszor elesett.

(40.) *A halottként fekvő súlyos betegséggel terhelt*

A Tötös²⁹ faluból való Patarei Bálint esküvel vallotta apósának, Márton fia Mátyás, továbbá Csát László, Thót Fábían, a másik Thót Fábían és az egész falu előtt, akik maguk is bizonyították, hogy Bálintnak volt egy 11 hónapos Barnabás nevű fia, aki oly súlyosan megbetegedett, hogy születése után a negyedik naptól egészen a tizedik napig halottként feküdt, sem sírni, sem egyéb hangot adni nem tudott, sem anyja emlőjét szopni nem tudta, így, minden gyógyulás reménye nélkül lévén, apja és anyja elvitték a nevezett gyermeket az Isten emberének sírjához, ez a gyermek pedig annyira elgyengült, hogy nem lehetett megítélni, élő-e vagy holt. És miután odaálltak Isten csodálatos emberének sírjához, annyira megerősödött és föléledt a kiseded, hogy elkezdett kapkodni anyja emlője után. Csodálatra méltó volt az is, hogy éppen Péter és Pál ünnepén (jún. 29.) történt, hogy a gyermek meggyógyult abban az órában.

(41.) *Az egész testében elgyengült és nyomorúságosan beteg asszony*

Anna, az újlaki Simon vargának felesége, esküvel erősítette Bancy László nemes férfiú, valamint Mihály íjászmester és Német Máté újlaki polgár előtt, hogy szülés következtében annyira megbénult keze, lába és egész teste múlt esztendő Fábián és Sebestyén napjától (jan. 20.) egészen pünkösöd ünnepéig (jún. 1.), hogy sem mozogni, sem fordulni, sem ülni nem tudott, hacsak mások nem vitték, vagy mások karjára nem támaszkodott, és újszülött gyermekét is másnak kellett gondozni és szoptatni. És fogadalmat téve elvitette magát a szent ember sírjához, ahol annyira rendbe jött, hogy másnap saját lábán teljesen meggyógyultan jöhetett el ismét a sírhoz. Ezt pedig sokan tudják Újlakon, különösen a Halászkok utcájának környékén lakók közül.

(42.) *Az összezsugorodott lábú fiú*

Anna kisfiának egyik lába összezsugorodott, és miután az anya fogadalmat tett, ő maga egyenesítette ki Isten emberének a sírjánál.

(43.) *A sebhelyes és annyira dagadt arcú fiú, hogy szemére sem látott*

Orsolya, a fizegi³⁰ Gercsy Mihály felesége a fent említett megbizott kihallgatók előtt azt vallotta, hogy Adorján nevű fiuknak másfél éves korában olyan daganata volt az arcán, hogy egy hónál is tovább nem láthatott a szemére. Az anya fogadalmat tett arra, hogy elviszi a gyermeket az Úr szolgájának sírjához, és amint oda-vitte, lassanként erősödni kezdett, és pár nap múlva egészen meggyógyult a gyermek, ama boldog férfinak, János testvérnek érdemei miatt. Erről tanúskodik Fizeg minden lakója, különösen a tisztelendő plébános úr, káplánjával, Ferenc úrral együtt, továbbá Rednek János, Olaam Ágoston és Lőrinc fia Bálint.

(44.) *A súlyos beteg és eskóros*

Ágota, Peczki³¹ Dömötör felesége, esküvel erősíti, hogy Bertalan nevű 8 hónapos fia oly súlyosan megbetegedett, hogy már nyolc napja nem tudott sem szopni, sem mozogni az eskór miatt, amint

azonban megfogadta, hogy elviszi az Isten emberének sírjához, azonnal meggyógyult. Ezt egész Peczkóc tanúsítja.

(45.) A lázas fiú, akinek életben maradásáról lemondtak

Erzsébet, a fizégi Rednek Tamás felesége esküvel erősítette a kijelölt tanúk előtt, hogy 6 éves Péter nevű kisleánya oly halálos láztól szenvedett, hogy többé már nem is bíztak életben maradásában. Amint pedig fogadalmat tett, hogy elviszi őt az Isten emberének sírjához, azonnal tökéletesen visszanyerte egészségét. Erről tudomást szerzett az egész falu, a plébános úr és káplánja, Ferenc úr is. Ezt tanúsítják továbbá Rednek János, Olaam Ágoston és Lőrinc fia Bálint is.

(46.) A hosszadalmas és erős lázban szenvedő

Monyros Bálint a már említett faluból esküvel vallja az előbb említett tanúk, Lénárd fia Barnabás és felesége Anna, valamint Pap János és felesége Klára és sok más tanú előtt, hogy Borbála lánya Szent Jakab napjától (júl. 25.) az Úr születése (dec. 25.) ünnepéig erős láztól szenvedett, és miután fogadalmat tett, hogy az Isten emberének sírjához viszi, azonnal elmúlt a láza, és egészséges lett a szent János tiszteletére és dicsőségére.

(47.) Az esztét veszített örvült fiú

Zusanna, a peczki Dobos Mihály felesége, a megbízott tanúk előtt esküvel erősítette, hogy Tamás nevű 11 éves gyermeke több napon át oly hihetetlen mértékben vesztette el esztét, hogy gyötrődve embertelen mozdulatokat végzett kezével és lábával, és borzasztó volt nézni is; de miután megfogadta, hogy elviszi őt a szent atyának, János testvérnek sírjához, a fogadalom tétele után azonnal egészséges lett, és visszatért természetes gondolkodása. Ezt tudja az egész említett falu.

(48.) Annyira megbénult és összetekeredett fiú, hogy három éven át a földön mászott, mivel nem tudott kiegyenesedni

Borbála, a jánosfalvi⁹² Tóth Jakab felesége, esküt téve az említett tanúk előtt, és megvallva, Balázs fia Máté, továbbá Bothka Miklós felesége, Margit előtt is, hogy Dénes nevű 14 éves fia annyira béna

volt, hogy kezére és lábára ereszkedve mászott, és felegyenesedni is csak mások segítségével tudott. Három éven át szenvedett ebben a betegségben, de miután anyja fogadalmat tett az Isten emberének, azonnal kiegyenesedett, egészségesen és helyesen járván, mint ahogyan előzőleg is, ezt maga az ifjú is állítja, és tudomása van róla mindenkinek Szent János faluban.

(49.) *A kegyetlen láztól megszabaduló lány*

Magdolna, Balázs varga leánya az előbbi faluból, esküt téve a megbízott tanúk előtt, állította a mellette álló 3 nénjével és fiútestvérével együtt, hogy egy évnél is tovább szenvedett e kegyetlen láztól, de miután mindannyian fogadalmat tettek, hogy elviszik őt az Isten emberének sírjához, lassanként erősödött, amikor pedig ő maga önszántából megfogadta, hogy elmegy az Isten emberének sírjához, soha többé nem gyötörte a láz. Erről tudomása van mindenkinek az előbb említett faluban.

(50.) *A látásától egy időre megfosztott és szemevilágát visszanyerő asszony*

Ilona, újlaki Bereck felesége esküvel vallotta a megbízott tanúk előtt, több mint egy évig nem látott, és bánkódott, hogy nem láthatta Krisztus testét a templomban, és fogadalmat téve megszabadult bajától.

(51.) *A vízibetegségtől felfúvódott és szüntelen szomjúságtól gyötört asszony*

Ugyanez az asszony igen súlyos vízibetegségtől felfúvódott, és szüntelen szomjúság gyötörte. Nagy buzgósággal fogadalmat tett, hogy elmegy a szent atya sírjához, és odaérve minden bajából kigyógyult, visszanyerte látását, és elnyerte a kegyelmet, és ez a Mennybemenetel napján (máj. 22.) volt, és tudomása van róla az egész falunak.

(52.) *Az öt évig eskóriban szenvedő asszony*

Erzsébet, a Sata³³ közelében fekvő zsámbokréti³⁴ Uzay Gergely felesége esküvel erősítette a sírnál levő megbízott tanúk, valamint enghi³⁵ Gergely, porzoni³⁶ Bálint és sok más újlaki előtt, hogy öt

éven át eskóros volt, és ebben az utolsó esztendőben már hetente három-négyszer is elvágódott. Miután fogadalmat tett, hogy fölkeresi a szent atya sírját, megszabadult az említett betegségtől, és az sohasem tért vissza. Eljövén a sírhoz, ígérete szerint viaszszobrot hozott magával. Erről az egész falu tudomással bír.

(53.) A különböző lázaktól, nagy fogfájástól és testének folyásától gyötört lány megszabadulása

Skolasztika, a fizegi Pissry Mihály özvegye esküvel állította a megbízott tanúk, valamint Kozma felesége, Ágota, Scartursy Balázs felesége, Margit és Tamás fia Miklós özvegye előtt, hogy Katalin nevű 13 éves lánya, akit az Isten emberének sírjához vezetett, négy napos, majd pedig mindennapos láztól szenvedett, amely erős fogfájással és nagy fájdalommal járt együtt Kisasszony napjától (szept. 8.) egészen húsvétig (ápr. 13.). Miután pedig maga a leány fogadalmat tett, hogy elmegy a sírhoz, megkérte az anyját, hogy vigye őt oda, és miután odavezették, azonnal meggyógyult.

(54.) A két éven át négy napos lázban szenvedő lány

Ágota, a fizegi Kozma felesége az előbb nevezettek előtt esküvel állította, hogy Orsolya nevű 8 éves leánya, két álló esztendőn át szenvedett a négy napos lázban, és miután fogadalmat tett, hogy elviszi őt az Isten emberének sírjához, teljesen megszabadult, és később sem a láztól, sem más egyéb betegségtől nem szenvedett, és ezt tudja az egész falu.

(55.) A haldokló fiú gyógyulása

Az Újlaktól három mérföld távolságra levő Németiből³⁷ való Kalmár György, esküvel állította a megbízott tanúk, továbbá Engi György és újlaki Gergely fia András előtt, valamint Szláv Mátyás újlaki polgár előtt, hogy volt egy kisfia, aki Péter-Pál ünnepén (jún. 29.) született, és aki, midőn hathónapos lett, egy szombati napon úgy megbetegedett, hogy már a rákövetkező csütörtökön élettelessé vált. Ekkor Erzsébet, az anyja így szólt a férjéhez: „Mit tegyünk? Íme, a fiunk haldoklik.” Felelte a férje: „Készítsd elő a mécseseket, mit tehetünk Isten akarata ellen! De ha a Mindenható

Isten szent János érdemeiért meggyógyítaná a gyermekünket, Péter-Pál ünnepén elvinném őt a sírjához.” És amint letette a fogadalmat, a gyermek abban a pillanatban makkegészséges lett, és ő teljesítette a fogadását, amint megígérte, a fiú pedig olyan fürge, mint a kismadár.

(56.) A jobb karjára megbénult

Az Újlakkal átellenben fekvő Pestre való Ozvald fia Máté az Isten evangéliumára tett esküvel erősítette a kiküldött tanúk előtt, hogy jobb karja annyira megbénult, hogy két hónapon át a száját sem tudta azzal a karjával érinteni, és miután fogadalmat tett, hogy fölkeresi a szent atya sírját, azonnal meggyógyult.

(57.) A betegségtől megvakult ember

Ugyanez az ember, a meggyógyulása után karácsony táján ismét megbetegedett, és úgy elvesztette látását, hogy két hónapon át semmit sem látott. Miután pedig fogadalmat tett, hogy elmegy a szent atya sírjához, megszabadult betegségétől is, a vakságtól is.

(58.) Az asszony, akinek életéről lemondtak és akinek az utolsó kenetet feladták

Az említett Máténak felesége olyan beteg volt, hogy a körülállók véleménye szerint betegségét nem élhette túl, hanem bele kellett halnia, már meg is kenték szent olajjal. És amint fogadalmat tett, hogy elmegy a szent atya sírjához azonnal megerősödött, és visszakapta régi egészségét.

(59.) A betegség következtében eszét vesztett és meghibbant fiú

Ugyanennek a Máténak János nevű tizenkilenc esztendő fia, egy igen súlyos és hosszadalmas betegség következtében egészen elvesztette eszét, és olyan örült lett, hogy igen figyelmesen kellett őrizni, nehogy a Dunába vagy más helyre vesse magát, mint ahogy sokszor megkísérelte; a testvérét is megölte volna, hogyha apja nem védte volna meg, néha éjnek idején háromszor is föl kellett kelnie apjának vagy anyjának, nehogy elkóborogjon, és valami rosszat tegyen. És amikor fogadalmat tettek érte, hogy elviszik őt az Isten emberének sírjához, azonnal visszanyerte egészségét és előbbi értelmét,

értelmes és buzgó fiatalember lett belőle, ép egészségű és ép eszű, áldott legyen érte az Úr neve.

(60.) *A szörnyű és emésztő, rákos sebektől szenvedő fiú*

Ugyanezen Máté másik, Imre nevű nyolcéves gyermekének farkasnak, vagy ráknak mondott seb volt a száján, és 10—14 napig a belső arcán oly nagy sebe volt, hogy egész ujj belefért. Miután pedig az apja fogadalmat tett, hogy Isten szolgájának sírjához viszi őt, azonnal tökéletesen meggyógyult. Mindezt esküvel erősítette ez a Máté, és sokaknak tudomása van ezekről Pesten.

(61.) *A betegség következtében megsüketült fiú*

Nem sokkal később ugyanez a fiú oly súlyos betegségbe esett, amelytől egészen elvesztette hallását, úgyhogy bármit is kiáltottak a fülébe, csak tekingetve tudott felelni, a kéz és a száj mozdulataira figyelve; akiért ismét fogadalmat tett, hogy elmege a szent atya sírjához, és az azonnal visszanyerte tökéletes hallását.

(62.) *A haldokló fiú*

Ugyanezen Máté harmadik, Péter nevű hároméves gyermeke oly beteg volt, hogy már haldoklott, és semmi remény sem volt arra, hogy megélje a másnapot, és ezért Máté, az apja nagy sóhajtva így szólt: „Ó, Uram, Istenem, milyen nagyok a bűneim előtted, hogy ilyen nyomorúságok szakadnak a házamra. Ismét arra kérem fölségedet, hogy szent János érdemeiért gyógyítsd meg ezt a fiamat.” Ezt a fiút is elvitte a szent atya sírjához a fogadalma alapján, és ott meggyógyult. Máté megesküdött erre a megbízott újlaki polgárok, valamint Lypolthy László, a szöllősi³⁸ Gál és Kalmár János előtt, és egész Pestnek tudomása van erről.

(63.) *A három hónapig járnai nem tudó lány*

Erzsébet, a titósi³⁹ Rácz Mihály özvegye esküvel erősítette a megbízott tanúk, Márton németi plébános, Enghi György és sok más tanú előtt, hogy kilencéves Katalin nevű lánya három hónapon át nem tudott járni. Miután pedig fogadalmat tett, hogy elviszi őt az

Isten emberének sírjához, azonnal meggyógyult, mégpedig tökéletesen, hogy saját lábán vezette őt a sírhoz, mintha sohasem lett volna semmi baja. Erről tudomása van az egész említett falunak is.

(64.) *A betegség következtében megnémult, megvakult és megsüketült asszony*

Ilona tekintetes asszony, a tekintetes Lóky János újlaki polgárnak felesége, eskü alatt lelkiismeretesen vallotta a kihallgatással megbízott polgárok előtt, András fia János és sok más tanú jelenlétében, hogy 34 napon át pestises volt, amely betegség annyira megviselte, hogy semmit sem látott, sem hallott, sem szólott. Neki pedig eszébe jutott, hogy van neki egy kendője, amellyel megérintette a szent atya holttestét, mielőtt eltemették volna, és amelyet jámbor tisztelettel őrzött, és nagy tisztelettel és zokogva elkezdte csókolgatni, és vele betakargatta önmagát. Isten csodájára, miután ezt megtette, azonnal meggyógyult mind a látása, mind a hallása, mind pedig a beszéde, és megszabadult minden betegségtől.

(65.) *A haldokló és végét járó asszony*

Erzsébet úrnő, a tekintetes férfiúnak, László szabó újlaki polgárnak felesége, esküvel erősítette az említett tanúk előtt, hogy szent György ünnepétől (ápr. 24.) az idősebb Jakab ünnepéig (júl. 25.) oly súlyos betegségben szenvedett, hogy erejét egészen elvesztve haldoklott, és a végét járta, kezében a neki adott égő szentelt gyertyával, ahogyan az szokás, mert mindenki úgy vélte, hogy nem él egy óránál tovább. Miután pedig beszélni nem tudott, a körülállók biztatására, úgy ahogyan tehetette, magában fogadalmat tett a szent atyának, és azonnal annyira megerősödött, hogy másnap teljesítette fogadalmát.

(66.) *Az erősen lázas és a szorongattatástól már állni sem tudó fiú*

Ugyanez az Ilona asszony esküvel állította azt is a megbízott tanúk előtt, hogy 12 éves Bertalan nevű fia régóta oly nagyon lázas volt, hogy még állva sem tudta tartani őt, nem is tudott rajta semmiképpen segíteni. de miután fogadalmat tett, hogy elviszi őt az Isten emberének sírjához, egészségesen és minden betegségtől mentesen kapta vissza gyermekét.

(67.) *A dühöngő, esztét vesztett és halálhoz közel álló lány*

Ugyanez az Ilona esküvel állította a megbízott tanúk előtt, hogy volt egy Ágota nevű leánya, aki három napon át dühöngött, senkit sem ismert meg, esztelenséget beszélt összevissza. Úgy vélték, hamarosan meg fog halni, és nem marad életben. Anyja pedig fogadalommal kötelezte magát helyette, hogy fölkeresi az Isten emberének sírját. Amint ezt megtette, azonnal magához tért a lány, és egészségesen almát kért enni, három nap alatt pedig olyannyira megerősödött, mintha sohasem lett volna semmi baja.

(68.) *A nagyon súlyos fájdalomtól megszabadult asszony*

Ugyanez az Ilona igen erős fogfájástól annyira szenvedett, hogy három napon át semmit sem tudott enni, és sehol sem talált nyugalmat. Ilyképpen gyötrődve elszaladt az Isten emberének sírjához, ahol, amint befejezte imádságát, azonnal megszűnt a fájdalom, egészségesen és boldogan tért haza, és soha többé nem bántotta ilyen fájdalom.

(69.) *A haldokló fiú, akinek az életben maradásáról lemondtak, és halottnak hitték*

Erzsébet, a pesti Kövér György felesége esküvel állította az erre kirendelt tanúk előtt, két szomszédjával, ti. Molnár György feleségével, Orsolyával és Királ Dénes feleségével, Katalinnal együtt, hogy Dömötör nevű kétéves gyermeke oly hosszú és súlyos betegségben szenvedett, hogy egyszer haldokolva és egészen kihűlve találta őt, és ekkor a fájdalomtól megrendülve, zokogva szalad át említett szomszédasszonyaihoz. Akik szintén általjőve megállapították, hogy a gyermek halott, mindazonáltal a mellkasa még egy kicsit meleg volt. És azonnal odahozták és elkészítették halotti ingecskéjét, hogy mint halottat abba fölöltöztessék. Azonban az anya, ebben a nyomorúságban arra gondolva, hogy mennyi csoda is történik a szent atya, fráter János közbenjárására, a szomszédok jelenlétében könyörögve és sóhajtozva fogadalmat tett, hogy gyermekét elviszi az Isten emberének sírjához, ha élve és egészségesen visszakapja. Ó, csodálatos Isten, alighogy szavait befejezte, íme, a gyermek lélegezve erősödni kezdett, és azonnal egészséges, friss és kedves lett.

(70.) *A haldokló és utolsó perceit élő lány*

Katalin, a néhai újlaki Abram Péter özvegye, esküvel erősítette a kijelölt tanúk, továbbá a tisztelendő németi Balázs pap és a tiszteletre méltó újlaki szabó, Márton előtt vallotta, hogy Erzsébet lányának, néhai Veres János özvegyének volt egy ugyancsak Erzsébet nevű leánya, aki hat hónapon át lázban szenvedett oly borzasztóan és állandóan, hogy már elérkezett életének végső határához, nyolc napig haldokolva minden eledel nélkül, még egy csepp tejet sem lehetett a szájába önteni, és nem lehetett eldönteni, hogy élő-e vagy holt, de fogadalmat téve, hogy elviszik őt az Isten emberének sírjához és három alkalommal odavíve őt, tökéletesen visszanyerte egészségét és épségben él.

(71.) *Az igen súlyos seb miatt járni nem tudó asszony*

Ágota, az Újlak közelében fekvő Harsányra⁴⁰ való György szücs felesége esküvel állította a kijelölt tanúk, testvérének felesége, Ágota és szomszédja, Márta előtt, hogy annyira tönkrement a jobb lábán levő keléses seb miatt, hogy csak kezére és lábára támaszkodva tudott járni, és miután fogadalmat tett, hogy ha meggyógyul, elmegy az Isten emberének sírjához, hamarosan meggyógyult. Erről tudomása van az említett falunak is.

(72.) *A halállal küszködő és megszabadult fiú*

A báncsi⁴¹ István esküvel állította a kijelölt tanúk, továbbá tademi⁴² László és az ugyanide való Gergely fia Máté, idősebb skoláris ifjú előtt, hogy Mihály nevű fia egy hónapon át betegen feküdt, és annyira jutott, hogy nem volt remény további életben maradásához. Mikor pedig apja látta őt haldokolva, és végórájával küszködve, nagy sóhajtvá fogadalmat tett, hogy elviszi őt az Isten emberének sírjához, ha annak érdemei miatt visszanyeri egészségét, és megszabadul a halál torkából. Amint ezt kimondta, a fiú azonnal meggyógyult, és apjával együtt saját lábán teljesítette a fogadalmat, fölkeresve Isten emberének sírját.

(73.) *A fenének nevezett szörnyű sebtől megszabadult ember*

Egy bizonyos László nevű jó hírű és jó lelkiismeretű báncsi nemes ember, anyjával és feleségével együtt eskü alatt vallotta a kiküldött

tanúk, valamint Ponkos Lukács, nemes báncsi Balázs felesége, Anna asszony és sok más tanú előtt, hogy 10 hónapon át farkasfenének nevezett szörnyű sebe volt, amely lassanként csodálatos módon elemészttette a húsát. Ennek a pestises bajnak semmiféle orvosszerét nem sikerült megtalálni. Ő azonban Kapisztránói szent János érdemeihez menekült, akiről csodás hírek terjedtek, és fogadalmat tett, hogy fölkeresi Újlakon levő sírját. Amint ezt megtette, tökéletesen és csodás módon egészséges lett.

(74.) *Az igen súlyos és sokféle betegségtől megszabadult ember*

Ugyanez a László nevű nemes férfiú nem sokkal később súlyos betegségbe esett, annyira megbénult a jobb keze és a jobb lába, hogy egyáltalán nem tudott járni, hanem egy ülő alkalmatosságon hordozták nagy nehezen, és ülni is csak úgy tudott, ha tartották. Ismételt fogadalmat téve, elvitette magát a szent atya sírjához, ahol a lába tökéletesen meggyógyult, a keze azonban beteg maradt. Amint azonban hazatért otthonába, leszállván a kocsiról, azonnal oly tökéletesen meggyógyult a keze is, hogy sem a lábán sem a kezén később sem érzett semmiféle sérülést.

(75.) *A halottnak tekintett és vélt fiú visszaadása*

Ágota, Beke Pál fiának, Lőrincnek felesége, esküvel állította a kiküldött tanúk és sokan mások előtt, hogy András nevű fia hat éven át szenvedett a szörnyű eskórbán havonként, később a szüret utáni csütörtöktől egészen vasárnapig a betegség éjjel-nappal egyre erősebben és kegyetlenebbül sanyargatta, egyik vasárnap pedig oly hevesen támadta meg, hogy anyja karjában egészen elhalt, és kilehelte lelkét. Ezért a megkínzott és elkeseredett anya elküldte leányát apja után a mezőre, hogy térjen haza fia eltemetésére. Eközben nagy sirás és sóhajtozás közepette könyörgött Istenhez, Jézus Krisztushoz, hogy szolgálójának, a boldog fráter Jánosnak érdemeiért, keltse életre fiát, aki már kihűlt, és úgy megfeketedett, ahogyan a halottak szoktak megfeketedni. Erre a fiú rögtön fehéredni és ásitozni kezdett, a kezét mozgatta, és mielőtt az apa hazatért volna a mezőről, teljesen egészségesen föléledt, és többé semmi baja sem volt. Bizonyították ezt szent Fülöp és Jakab apostolok ünnepén (máj. 1.) Isten szent szolgálójának sírja előtt, és erről tudomással bír az egész falu is.

(76.) *A ragályos nyavalya következtében testileg tönkrement és teljesen megbénult ember*

Cserhez⁴³ két mérföldnyire levő Jobbágytelkiről⁴⁴ való Valactus Miklós esküvel állította a kiküldött tanúk előtt, hogy bal vállában olyan súlyos ragályos nyavalyája volt, hogy a gyulladás és daganat miatt egész torka és melle, le egészen a gyomorrészekig úgy tönkrement, hogy beszélni sem tudott. De az asszonyok meggyőzték, tegyen a szent atyának fogadalmat, s ezért magában fogadalmat tett. Amint ezt megtette, azonnal visszanyerte egészségét, és megszűnt minden baja és daganata.

(77.) *A szörnyű eskőrtől megszabadított fiú*

Erzsébet, a szőlősi Lőrinc fiának, Antalnak felesége esküvel állította az erre rendelt tanúk, valamint Tamás ács özvegye, Ilona és Kelemen fiának, Imrének özvegye, Klára előtt, hogy Ferenc nevű nyolc éves gyermeke három éven át állandóan eskőrtban szenvedett. Fogadalommal ígérte, hogy fiát elviszi a szent atya sírjához, s a fiú azonnal megszabadult bajától, és később sohasem nyugtalanította sem ez, sem egyéb betegség.

(78.) *A megbénult és tuskóként maradó, megvakult lány*

A rési⁴⁵ István felesége, Katalin esküt tett a kijelölt tanúk, valamint István, János szabó, kámi⁴⁶ János felesége, Zsófia és Benedek felesége, Margit előtt; mindannyian egyöntetűen vallották, hogy Katalinnak Dorottya nevű leánya megbénult, bénán, mozdulatlan tuskóként 7 teljes héten át maradt. Látását is elveszítette, úgy hogy 15 napon át semmit sem látott. Anyja fogadalmat tett, hogy elviszi őt az Isten szolgájának sírjához, és három nap múlva teljesen meggyógyult a teste és a látása is.

(79.) *A súlyos betegségtől kezére és lábára megbénult leány*

A szilszegi⁴⁷ Lőrinc varga esküvel állította a kijelölt tanúk, Tóth Lukács özvegye, Katalin, Mihály felesége, Ilona és Mathos Benedek és sok más falubeli előtt, hogy Katalin felesége szent András ünneptől (nov. 30.) egészen Fülöp és Jakab apostolok ünnepéig (máj. 1.) igen súlyos betegségben szenvedett, amely éjjel-nappal kínozza, keze és lába teljesen megbénult. Egyik oldaláról a másikra sem

fordulni, sem ülni, sem járni nem tudott. Anyja pedig buzgóságában fölkeresve a szent atya sírját, és annak érdemeibe ajánlva a lányát, ott állva fogadalmat tett, hogy ha leánya visszanyeri egészségét, amilyen gyorsan csak teheti, elvezeti őt magához a sírhoz. Miután ez megtörtént, hazament és az ügyet föltárta leánya előtt, az így szólt anyjához: „Kedves anyám, olyannyira megkönnyebbedve érzem magam, hogy remélem, saját lábamon teljesíthetem azt a fogadalmat, amelyet érttem tettél a szent atyának.” Ily módon napról napra jobban érezve magát, a nyolcadik napon tökéletesen meggyógyult, és mindketten teljesítették fogadalmukat.

(80.) *Az elsorvadt, elaszott és erejétől teljesen megfosztott asszony*

A koroskai⁴⁸ Hátas András felesége, Orsolya esküvel állította anyjával, Ilonával együtt a kijelölt kihallgatók, valamint János apotekárius, Garai Benedek és Rácz Mihály budai polgárok és azok feleségei, továbbá Korcsa János özvegye, Orsolya, az előbb említett Orsolya szomszédasszonya és annak testvére, Péter és megszámlálhatatlan sokaság előtt, hogy deréktől lefelé megbénult és elsorvadt, és négy hónapon át olyan volt, mint egy tuskó, vagy egy darab fa, úgyhogy egyik oldaláról a másikra sem fordulni, sem az ágyból fölkelni nem tudott, ha csak mások nem vitték vagy emelték föl. Szorongattatásában arra kérte az Úr Jézus Krisztust, hogy szent János érdemeiért méltóztassék neki visszaadni előbbi egészségét; és anyjával együtt megfogadta, hogy fölkeresi sírját. Ezek után azonnal teljesen visszanyerte egészségét, és fogadalmát is a legnagyobb jámborsággal teljesítették.

(81.) *Az arc daganatától megvakult fiú megszabadítása*

A küllődi⁴⁹ Benedek varga esküvel erősítette kiküldött tanúk és ezek feleségei; ti. az ugyanezen városból való Demeter, Balázs fia László felesége előtt és Tangus János özvegye előtt, hogy hároméves János nevű gyermeke arcának megdagadása miatt több mint két hónapig nem láthatott semmit, és semmiféle orvosság sem segíthetett rajta. Végül is fogadalmat tett, hogy elviszi őt az Isten szent emberének sírjához, és amint ezt a fogadalmat teljesítette, szent sírjától egészségesen és látóként hozta haza a gyermekét, és így is maradt

mindmáig, Jézus Krisztus leghűségesebb szolgájának, szent Jánosnak érdemei által.

(82.) A nagy láztól szenvedő és megszabadított fiú

Az acsai⁵⁰ János fiának, Péternek felesége, Ilona, esküvel állította a kijelölt tanúk előtt, hogy Benedek nevű fia mindennapos erős lázaktól szenvedett szürettől virágvasárnapig (ápr. 6.). És amikor fogadalmat tett, és elvitte őt a sírhoz, onnan egészségesen és bajtól megszabadultan hozta haza.

(83.) A nyomorúságosan megbénult, meggyógyult és bajától megszabadított asszony

A váradi⁵¹ Jakab özvegye, Ilona esküvel állította az erre kijelölt polgárok és a nagyságos Zsámboki Pál úr⁵² felesége, nagyságos Borbála asszony, valamint Katalin lánya, a nagyságos Geszti László úr⁵³ jegyese, továbbá az említett Borbála anyjának, Katalinnak, nagyságos Zsámboki úrnak özvegye előtt, és kijelentette az említett úrnő famulusa a nemes erdélyi Benedek előtt is, hogy mindkét lábára annyira megbénult és megmerevedett, hogy sem járni nem tudott, sem a térdén nem tudta vonszolni magát, de még a kezén és lábán sem tudott mászni a földön, ha csak mások nem támogatták: és szent Jakab ünnepétől (júl. 25.) egészen az Úr születéséig (dec. 25.) és karácsonytól egészen húsvétig (ápr. 13.) két mankóval járt. Amikor pedig fogadalmat tett, és azt teljesítette az Isten emberének sírjánál, olyan tökéletesen és teljesen meggyógyult, hogy szaladgálhatott a templomban az említettek és sokan mások előtt, és ily egészségesen tért haza, hátrahagyva a sírnál mankóit az elnyert kegyelem jeleként.

(84.) A szörnyű eskórban szenvedő ember

A szegedi Bogár László esküvel állította a kijelölt tanúk, a szegedi Dalos Jakab fráter, az ugyanide való Dul Máté előtt, valamint néhai László özvegye, Ilona előtt, hogy ifjú korától kezdve 40 éven át szörnyű betegségben szenvedett, néha háromszor, máskor néha négyszer, ismét máskor ötször is elesett, úgy hogy néha a kútból, máskor a tútból kellett kihúzni őt. De hallván a szent atya csodáinak híreről,

amely az egész országban elterjedt, fogadalmat tett, hogy fölkeresi a szent atyának sírját Újlakon. Amint ezt megtette, és fogadalmát teljesítette, sohasem bántotta többé ez a betegség, és hálálkodva, egészségesen tért haza.

(85.) *A szeme világtól megfosztott és csodálatosan meggyógyult asszony*

A Bács megyében, Keresztes Boldizsár földesurasága alatt álló Szent-Katalin⁵⁴ faluból való Garai István felesége, Klára esküvel állította férjével együtt a kijelölt tanúk, Kárász András, a Vajvának mondott Egyed előtt, néhai János özvegye, Margit, továbbá nagy tömeg előtt az újlaki Boldogasszony templomban, ahol szent János sírja áll, hogy fél éven át meg volt fosztva mindkét szemének világtól. Miután fogadalmat tett, hogy meglátogatja a szent atya sírját, és férje és fia kézen fogva elvezették őt, amint odaért a koporsóhoz, annyira megszűnt szemének sötétsége és homálya, a sírt, első körüljárásakor, mintha csillagfényben látta volna, a másodiknál még világosabb lett a sír, a harmadik jámbor körüljárásnál pedig tökéletesen és teljesen megvilágosodott előtte a sír, oly tökéletesen, ahogyan a természetes látásnál azt látni kell. Ez pedig 1458-ban, Urunk mennybemenetele napján (máj. 11.) történt, és a nagy csoda miatt hatalmas öröm fogta el a népet, meghúzták a harangokat; ezért pedig áldott legyen az, aki szolgálja által eloldja a megkötözötteket, és megvilágítja a vakokat.

(86.) *Az egyik szeme világtól megfosztott és megvilágosított asszony*

Szoka Gál özvegye, Katalin az Újlakkal átellenben fekvő Bács megyei Pestről esküvel állította az erre kijelölt tanúk, Németh Barnabás, valamint Erzsébet, Szakál János, és András szabó özvegye, Margit előtt, hogy egyik szeme úgy be volt fődve váladékkal, hogy megvakult rá, és 13 héten át semmit sem látott vele. Miután pedig fogadalmat tett, hogy fölkeresi szent János sírját, a sír harmadik körüljárása után teljesen visszanyerte szeme világtát, azonnal eltűnt a váladék, és oly tiszta lett a szeme, mintha soha semmi baja sem lett volna.

(87.) *Az eskőrtől megszabadított fiú*

A pusztaszentmihályi⁵⁵ Jakab, testvérével, Györggyel és feleségével, Ilonával együtt esküt tettek a kijelölt tanúk, továbbá Engthy György és Török Miklós előtt, hogy János nevű fiuknak három éven át szörnyű eskőrja volt. Miután pedig fogadalmat tettek, hogy Isten emberének sírjához viszik őt, olyannyira megszűnt betegsége, hogy attól az órától fogva később sohasem fogta el, pedig elmúlt már egy esztendő.

(88.) *A hosszú betegségtől fölfúvódott és megbénult megszabadítása*

Az Újlaktól nyolc mérföldre fekvő Csepcsiből⁵⁶ való nemes István esküvel állította és bizonyította a többször mondott tanúk, a kátai⁵⁷ László vitézlő lovag, valamint Encs⁵⁸ nemes földesura és Simon pap, Újlak Fülöp és Jakab oltárának igazgatója előtt, hogy nyolc éven át állandó súlyos betegségben szenvedett, később, úgy 1456 karácsonya táján úgy fölfúvódott egész testében, hogy járni sem tudott, és nem is mozdulhatott helyéről, hacsak mások nem emelték és nem vitték, és semmiféle orvosság és semmiféle kezelés nem segített rajta, sőt napról napra mind jobban fölfúvódott és megbénult. Hallva pedig a csodákról, amelyeket Isten tett a szent atya, János fráter érdemei által, és hallván arról a kegyeletről, amely a nagy tömeget elfogja a sírjánál, ő maga is fogadalmat tett, hogy ha meggyógyul, fölkeresi a szent ember sírját. Ő, csodálatos az Isten az ő szent szolgálóban! A fogadalom után azonnal tökéletesen meggyógyult, és saját lábán oda mehetett ahová akart, eltávozott tőle minden betegség, és megszűnt bénasága.

(89.) *A betegség miatt mindkét szemére megvakult ember megszabadítása bajából*

Egy encsi nemes ember a legerősebb esküvel állította a kijelölt tanúk és minden főntebb említett előtt, hogy karácsony vigiliáján (dec. 24.), míg ebédnél ült háza népével, oly gyorsan jött rá a szem-baj, és oly gyorsan növekedett, hogy mindkét szemére teljesen megvakult, vezető nélkül nem tudott járni, sem a házában, sem házán kívül. De, amint fogadalmat tett, hogy fölkeresi az Isten emberének sírját, azonnal egészséges lett, és visszakapta tökéletes látását. És teljesítette fogadalmát 33 magyar mérföldet téve meg.

(90.) *A tíz éven át eskörtől szenvedő asszony megszabadítása*

Báncsi Gál felesége, Orsolya fogadalmat téve a kijelölt tanúk és a nemes Banchy László előtt, megszámlálhatatlan néptömegtől körülállva kijelentette, hogy 10 éven át állandóan eskörös volt, és az utolsó három esztendőben a szokottnál is erősebben és gyakrabban szenvedett tőle. És miután az idei 1458. esztendő farsangja táján fogadalmat tett az Isten embere sírjának jámbor fölkeresésére, hamarosan meggyógyult, és többé nem bántotta a betegség.

(91.) *A gyötrő és hosszadalmas lázaktól megszabadított fiú*

A nagykeri⁵⁹ Lőrinc, feleségével, Erzsébettel együtt esküt tettek a kijelölt polgárok előtt, és velük együtt megesküdtek a szomszédaik is, úgy mint Thot György, Thot Tamás és Thot Márton, hogy Lőrincnek hétéves gyermeke egy álló esztendőn át négynapos, majd háromnapos heves lázban szenvedett, és fogadalmat tettek, hogy elviszik őt az Isten emberének sírjához, és teljesítve a fogadalmat, feleségével együtt hálaadással hozta őt haza a sírtől, megszabadulva a betegség minden zaklatásától.

(92.) *Az eskörtől és sokfajta betegségtől megszabadított gyermek*

A szatai⁶⁰ Zugra Lukács eskü alatt állította Erzsébet feleségével együtt a megbízott tanúk előtt, hogy 4 éves Mátyás nevű gyermeküket fél éven át éjjel-nappal gyötörte a kegyetlen nagy eskőr, amely annyira elgyengítette, hogy karja és lába elsorvadt, egyáltalán nem tudta mozgatni vagy hajlítani, és a keze is annyira összezsugorodott és összezsugorodott, hogy sérülés nélkül kinyitni sem lehetett, a szája pedig úgy összezsugorodott, hogy 12 héten át még fogóval sem lehetett kinyitni, hanem foga közé tejet vagy bort csöpögtetve táplálták, beszélni sem tudott 12 héten át, és már a nyaka is úgy odatapadt és úgy odaszorult melléhez, hogy az összehúzóástól és a szájából állandóan szivárgó gennytől és más váladéktól szája már megrothadt, és így már végét járta. Szülei pedig semmi egyéb mentséget már nem találva, a szent János fráter érdemeihez folyamodtak, buzgón és könnyezve fogadták, hogy elviszik őt a sírjához. A meggyötört gyermeket a három mér földnyire levő sírhoz tekőben vitték el, és amikor először körüljárták a sírt, a gyermek némileg megerősö-

dött, másodszor pedig azonnal meggyógyult a gyermek minden tagja, és beszélni kezdett, és halat kért enni. Ez a megrendítő csoda pedig történt 1457-ben Péter-Pál ünnepén (jún. 29.). A gyermek pedig olyan tökéletesen meggyógyult, és olyan viruló lett, hogy gyönyörűség nézni őt. A megvezetett tanúk előtt a mondott szülőkön kívül erre esküt tettek Kozas Illés, Domonkos molnár, Fülöp ács és Simon aranyműves, a nagyságos Erzsébet asszonynak, a néhai Franck feleségének, fiának, Györgynek és Oravani Lőrincnek, a fenti asszony udvarbírájának, továbbá számos más olyan személy jelenlétében, akik eljöttek a sírhoz. Ezt a megrendítő csodát a sírnál levő szószékről tanúsították és hirdették 1458 pünkösdjének keddjén az egész nép előtt, amiért is nagy öröm és vigasság töltötte be a népet, és harangzúgás közepette nagy hangon dicsérték Istent, aki ily fönségesen dicsőíti meg hűségese szolgálját.

(93.) *Az elsovadt, szeme világától megfosztott és dadogó asszony*

A keresztesszentmihályi⁶¹ Kis Miklós felesége, Margit a kijelölt tanúk, valamint Keleki Bálint, annak felesége Margit és sokan mások előtt esküt téve elmondotta, hogy keze-lába elsovadt, és a hosszan tartó betegség alatt szeme világa is annyira meggyengült, hogy szinte alig látott. Minthogy pedig ily nagy bajban volt, nagy buzgalommal megfogadta mondván, hogy akárhogy is, de elmegy az Isten emberének sírjához. Mikor pedig azt körüljárta, azonnal meggyógyultak tagjai, és visszanyerte szeme világát. A nyelve sem forgott, és annyira dadogott, hogy egyáltalában nem lehetett érteni a szavát. És a nyelve is rendbe jött, és akadály nélkül szólt, akárcsak azelőtt. E csoda miatt is nagy öröm töltötte el a népet.

(94.) *A fölfúvódott és őrzöngő haldokló*

Az újlaki Kislonezás utcából való Köves Fábián a kijelölt tanúk előtt feleségével együtt arra tett esküt, hogy halálos beteg lett olyan meiltáji fájdalomaktól, amilyentől abban az időben sokan szenvedtek. A melle annyira fölfúvódott, hogy egészen elnehezedett tőle, míg végül is őrzöngeni kezdett esztétten, és elfogták a haláltusa kínjai. Ezt látva, a felesége térdre esve kezdte kérlelni a szent atyát, hogy járjon közbe férjéért az Úr Jézus Krisztusnál, nehogy meghaljon. Ekkor a férj magához térve, kezdett fölerősödni, és felesége

fogadalma szerint meglátogatta az Úr szolgájának sírját, és rögtön tökéletesen meggyógyult. 10 hétig szenvedett ebben a bajban.

(95.) Az eskórtól és egyéb betegségektől megszabadított fiú

Ugyanez a Fábián esküt tett az előbb említett tanúk előtt, hogy volt neki egy 4 éves eskóros fia, akit a betegség úgy kínzott, hogy megdagadt a torka és az arca is; a szemdaganata akkora volt, hogy a szeme helyén két tojás látszott, ő pedig egyáltalában nem látott. Nyolc napig tartott ez a betegség. Ilona, az ő jámbor anyja, őerte is fogadalmat tett, hogy elviszi őt az Isten emberének sírjához. Amint fogadalmát teljesítette, a gyermek azonnal meggyógyult, annyira, hogy öröm ránézni. Dicsőség legyen annak, aki szolgája által minden betegséget meggyógyít.

(96.) A lázas, eskóros, fél szemére vak és életéről lemondó gyermek

A Szent László utcából való Török Péter, feleségével, Katalinnal együtt esküt tett a kijelölt tanúk, Gubás Bálint és felesége, valamint a körülálló tömeg előtt, és elmondta, hogy Lázár nevű kétéves fia, születésétől fogva lázas volt, (karácsonytól szent György napjáig (ápr. 24.) eskór gyötörte, amihez a súlyos betegség következtében egyik szemének megvakulása járult, mert a szemét váladék fedte be. Emiatt apja teljesen reménytelenül és tönkremenne így szólt feleségéhez: „Ne legyen már semmi gondod erre a gyermekre, mert egészen közel van a halálhoz. Neki is jobb lesz, ha hamarosan meghal, semminthogy ennyire gyötördjék.” A jelenlevő szomszédok sem reménylették, hogy a gyermek meggyógyul, inkább úgy látszott, hogy a gyermek a halál torkában van. A szülők azonban, látva és hallva a csodákról, amelyeket Isten művel szolgája által, fogadalmat tettek, hogy a gyermeket képpel díszített gyertyával elviszük a sírhoz. Ő, a hűséges szolgájában csodálatos Isten! Amint fogadalmat tettek, a gyermek azonnal kigyógyult minden betegségéből, az eskórtól, a vakságtól, mert a váladék eltűnt, és makkegészséges és virgonc maradt.

(97.) A kegyetlen fájdalomtól gyötört, halálhoz közel álló asszony
Antalfy Egyed felesége, Erzsébet, miután esküt tett a kijelölt ta-

núk, Csügedi felesége, Zsuzsanna, valamint Tomasini István felesége, Borbála és a szopori⁶² Benedek Mihály felesége, Margit előtt elmondta, hogy 15 napig kegyetlen fájdalom kínozta a mellében, és annyira jutott, hogy sem enni, sem nyelni nem tudott, és már a szomszédok is lemondtak életéről. Miután azonban nagy buzgalommal fogadalmat tett az Isten emberének sírjánál, azonnal meggyógyult, és egészséges maradt.

(98.) *A halálhoz közel álló és haldokló leány*

Az Újlaktól húsz mérföldre fekvő Gyöből⁶³ való Sagyas Bálint feleségével együtt esküt tett a kijelölt tanúk előtt és elmondta, hogy volt egy Borbála nevű leánya, akinek az anyja, Ilona tojánhéjat adott játszani, és a gyermek tudatlanságból egy darabot a szájába vett, amely megakadt a torkán, úgy hogy sem lenyelni, sem kiköpní nem tudta. Így állt az benne egy héten át, úgy hogy sem szopni, sem egyebet lenyelni nem tudott, és már közel állt a halálhoz, haláltusájában már meg is feketedett, akár a halott. Akik pedig összefutottak, azt mondták az anyjának, hogy ne gyötörje magát a leánya halála miatt, mert úgyszincs más mentség, és vigasztalták őt. A meggyötört anya azonban fogadalmat tett, hogy a gyermeket elviszi János fráter sírjához. Amint pedig kimondta a fogadalmat, azonnal teljes egészében kijött a tojánhéj a leány szájából, és a szülők elhatározták, hogy tüstént elviszik az egészséges lányt Isten emberének sírjához, amit meg is tettek, hálálkodva Istennek és a szent atyának.

(99.) *A nyomorult, összezsugorodott lábú fiú*

A csébi⁶⁴ Nagy János feleségével együtt esküt tett a megbízott tanúk, valamint Thót János özvegye, Anna előtt, és elmondták, hogy volt egy Lukács nevű fiuk, akinek bal lába olyan nyomorúságosan összezsugorodott, hogy talpával alig tudta érinteni a földet, hanem kezén és térdén mászott. Ők azonban fogadalmat tettek, hogy elviszik őt az Isten emberének sírjához, és miután teljesítették a fogadalmat, hamarosan teljesen meggyógyult, mintha sohasem lett volna összezsugorodott. Mindezt kihirdették és esküvel erősítették a sirnál. A fogadalmat 1458-ban, Keresztelő János ünnepén (jún. 24.) teljesítették.

(100.) *A szörnyű és gyógyíthatatlan sebből csodásan meggyógyult asszony*

Az Ujlaktól hat mérföldnyire fekvő szentasszonytelki⁶⁵ Ágnes, Hős László felesége, a kijelölt tanúk, valamint Savoly Sebestyén özvegye, Ilona és Krassoy Benedek felesége, Erzsébet előtt esküvel vallotta és elmondta, hogy 10 éven át a jobb mellén állandóan szörnyű és gennyes, gyógyíthatatlan sebe volt, amely elviselhetetlen volt neki és másoknak is, kik a bűz és utálatosság miatt undorodtak mellette még megállni is. Ő ezt a sebet rongydarabkákkal és gyapottal törölgette, ennek ellenére azonban állandóan ömlött a bűzös és rothadt szagú Guitanusi pestises veszedelem, és semmiféle orvosság sem használt. Siralmas szorongattatásában sóhajtozva jámbor fogadalmat tett 1458-ban pünkösd előtti szombaton (máj. 20.), hogy elmegy Isten emberének sírjához. Amint pedig megtette a fogadalmat, azonnal úgy meggyógyult, mintha sohasem lett volna ez a baja. Az asszony mindezt örömmel és hálatelt szívvel mondotta el a sír előtt ugyanezen esztendőben Keresztelő szent János ünnepén (jún. 24.), amikor teljesítette a fogadalmát.

(101.) *Az egyik szeme világától megfosztott lány*

A füzegi⁶⁶ Sárközi Illés, feleségével, Margittal és a szomszédaival együtt, miután a kijelölt tanúk és Thot György fia Albert előtt letette az esküt, elmondta, hogy hároméves leánya egyik szemére teljesen vak volt a nagy betegség miatt, és miután fogadalmat tettek az Úr szolgájának sírjánál, a sírtól teljesen világosan, látóként hozták haza a leányt, nagy hálaadással.

(102.) *A fiú, akinek életéről mindenki lemondott*

János, a temesvári asztalos, a gyakran mondottak előtt esküt téve elmondta, hogy Fülöp nevű nyolcéves fia súlyosan megbetegedett, annyira, hogy akik csak látták, úgy ítélték, hogy semmi remény sincs életben maradására. Ő pedig feleségével együtt sírva tett fogadalmat arra, hogy elviszik őt az Isten emberének a sírjához. Ő, csodálatos az Isten az ő szolgájában! Amint a fogadalmat megtették, a gyermek azonnal tökéletesen egészséges lett és kérte, hogy anyja adjon neki enni, és még ma is egészséges és kedves, és ezt tudja az egész falu.

(103.) *A farkasnak nevezett súlyos sebtől szenvedő és halottként fekvő asszony csodálatos meggyógyulása*

Az újlaki Széles Miklós özvegye, Erzsébet, aki a Kistiloncás utcában lakik, a kijelölt tanúk, a szentiványi⁶⁷ István felesége, Erzsébet, Lantos András felesége, Ágota, Recskés Benedek felesége, Ágota és még sok más, mindkét nembeli tanú előtt esküt téve elmondotta, hogy Gyertyaszentelő (febr. 2.) előtt a farkasnak mondott betegségbe esett, amely annyira emésztette a húsát, hogy irtóztató és utálatot keltő volt vele lenni, és a rothadt és bűzös hús nagy rothadt darabokban vált le hátsó feléről, a derekától kezdve lefelé. Ezt a testrészét teljesen megemésztette az a gyógyíthatatlan seb. És már az asszonyok is irtóztak nézni a nagy darab húsokat, és a derék körüli húscsapatok e sebek miatt annyira elváltak a csonttól, hogy kézzel fölemelve a húst, a hús és a csont között barlanghoz hasonló nyílás tátongott. A rendkívüli bűz és borzalom miatt utálták már, senki sem mert hozzá közeledni, és a sebből állandóan ide-oda folyt a genny. Az asszony pedig már halottként feküdt, és 15 napja meg sem szólalt, az asszonyok pedig, miután már semmi reményük sem volt felgyógyulásához, azt ajánlották, hogy forduljon a szent atyához, János fráterhez, aki annyi csodával tündökölt. Ekkor ő nagy sóhajtozással, nagy bizalommal és jámborsággal ajánlotta magát a szent atyának, amint tehetne, kezéne és szeméne mozgatósával. Amint pedig magában fogadalmat tett, azonnal megszólalt, és csodásan megkönnyebbült, olyannyira, hogy néhány nap múlva az a szörnyű seb tökéletesen és teljesen rendbe jött, és visszanyerte előbbi egészségét, amit éppen úgy ítélnek meg, mintha a halálból támadt volna fel.

(104.) *A kéz három éven át tartó súlyos megbetegedése*

A szemben fekvő gyümölcsényi⁶⁸ Ispán István felesége Ilona, esküvel állította a megbízottak előtt — és erről tud az egész falu —, mondván, hogy szülés közben oly betegség jött rá, hogy mindkét keze összezsugorodott, megdagadt és oly nyomorúságosan meggyöngyösült, hogy semmit sem tehetett velük, és a gyermekét sem gondozhatta, és ez a betegség három álló éven át tartott. Még a szent atya életében fogadalmat tett arra, hogy felkeresi őt, és rögtön annyira fölerősödött, hogy minden munkáját elvégezhetette. És mivel nem

kereshette fel még életében a szent atyát, halála után elment a sírjához. És itt tökéletesen meggyógyult. Elszáradt és meggörbödött keze ujjai kiegyenesedtek, rugalmasak és elevenek lettek, akárcsak betegsége előtt voltak. Ez a csoda a sír előtt történt nagy néptömeg jelenlétében.

(105.) Az egyik oldalára megbénult és egy éven át vérfolyásban szenvedő férfi

A Szombathely utcában lakó szegedi Bálint esküt téve állította, hogy egy álló éven át olyan súlyos betegség gyötörte, hogy egyik oldaláról a másikra csak akkor tudott fordulni, ha valaki hengerítette, vitte, felállította és letette. Ezenkívül egy éven át állandó vérfolyásban is szenvedett, és ettől semmiféle gyógyszer sem tudta megszabadítani. Hallván pedig azokról a megdöbbentő csodákról, amelyeket Isten Kapisztránói János érdemeiért végbevett, és a nép állandó özönléséről a szent újlaki sírjához, fogadalmat tett, hogy fölkeresi a sírt. Mily csodálatos az Isten az ő szolgájában! A fogadalmom letételétől számított harmadik napon oly tökéletesen kigyógyult minden előbb mondott betegségéből, hogy senki sem mondta volna, ha valaha is valami baja lett volna. És ez sokak előtt köztudott lett Szegeden, amelyet elsősorban megerősítenek a mondott utcában lakó szomszédai, nevezetesen Zajos Kelemen, Csikász Péter és Samathok István; ezek az ő oldalszomszédai.

(106.) Az egész testében beteg és bénán fekvő férfi

Az újlaki Márton, Lőrinc úrnak, Miklós vajda úr udvarbírájának szakácsa, tetőtől talpig megbénult, és nem volt testének olyan része, amely ne fájt volna, és főleg a bal oldalára volt olyan elesett, hogy sem az ágyáról nem tudott lejönni, sem pedig betakarózni mások segítségével nélkül hat hónapon át. Végül is két bottal, illetve mankóval megkísérelte, hogy fölkeresi a szent atya sírját, de ez csak mások segítségével sikerült. Amint pedig körüljárta a sírt, azonnal meggyógyult, és saját lábán, mások segítségével nélkül ment vissza urának házához, tökéletes egészségben, ott hagyva a mankókat az említett sírnál az elnyert egészség jeleként. Erről pedig sokan tanúskodnak, elsősorban az említett kúria udvarbírája, Bán Tamás ijász,

az arezzói Olasz Guidó, István újlaki várnagy és még sokan mások. Ő maga is esküvel erősítette ezt meg.

(107.) *A beszélni nem tudó és életéről lemondó súlyos beteg asszony*

A szatai⁶⁹ Gál felesége, Borbála esküt téve a kijelölt tanúk előtt Bálint szabó feleségével, Klárával és Molnár Illés özvegyével, Margittal együtt elmondta, hogy olyan súlyos betegségbe esett, hogy két hétig sem beszélni, sem az ágyból fölkelni, sem enni nem tudott, és mindannyian lemondtak az életéről. Ő pedig magában fogadalmat tett nagy buzgósággal, hogy fölkeresi az Isten emberének sírját, mondván a szívében, hogy ha nem mehetek a lábamon, akkor kézen és lábon csúszva megyek oda, hogy buzgón fölkeressem. Amint pedig szívében ezen gondolkodott, elkezdett beszélni, és miután fölébredt az étvágya, elkezdett enni, a negyedik napon pedig saját lábán buzgón elsietett az Isten emberének sírjához. Erről az egész falu népe tudomást szerzett.

(108.) *A négy éven át beteg és vérfolyásban szenvedő asszony*

Szegedről, a Szent Péter utcából való Péter özvegye, Katalin a kijelölt tanúk előtt szomszédasszonyával, Celler feleségével, Borbálával, esküt tével elmondotta, hogy három éven át súlyos betegen feküdt. Két éven át pedig állandó vérfolyása volt. És már annyira elgyengült, hogy már nem látott, és egészen tönkrement. Ő pedig siralmas sóhajtozással könyörgött a szent atyához, János fráterhez, megígérve, hogy szívesen fölkeresi a boldog sírját és testét; ez után hamarosan megerősödött, és pár nap alatt tökéletesen meggyógyult, megszabadulva minden betegségétől, és nagy buzgósággal teljesítette fogadalmát, elmondva ezt a nagy tömeg előtt, örömeiben sírva hálálkodva és örvendezve Istennek és az ő szolgájának dicsőségére.

(109.) *Igen magas láztól megszabaduló lány*

György fiának Domonkosnak felesége, Erzsébet, Egyházas Fábíán özvegyével együtt esküt téve elmondta, hogy Katalin nevű leánya négy éven át harmadnapos, majd negyednapos igen erőteljes láztól szenvedett, szent Jakab napjától (júl. 25.) pünkösdig (jún. 1.), és

miután az anyja fogadalmat tett arra, hogy elviszi őt az Isten emberének sírjához, azonnal elhagyta őt a láz.

(110.) *Az úton csodálatosan meggyógyult ördögös asszony*

A batkai⁷⁰ Ruzsa Miklós felesége, Ágnes testvérével, Batkai Antallal, Gyórfy Istvánnal, a csentei⁷¹ Dömötör fiával, Jánossal, továbbá Csentei Tamással együtt esküt tett a kiküldött tanúk előtt, elmondván, hogy ő, Ágnes, egy éven át ördögös volt, s ezért a férje és a testvérei elvitték őt az Isten emberének sírjához, ahol az ő érdemei miatt annyi csoda történt az Isten által. És miután kocsira rakták őt, és elindultak a sír felé vezető úton, amikor egy mezőre értek, ő igen ördögi hangon, rekedten kezdett erősen kiáltozni: „Nem, nem akarok semmiképpen elmenni annak a szerzetesnek a sírjához!”, és ilyeneket ismételve olyan zajt és dulazkodást támasztott, hogy a kocsi a sík mezőn teljesen szétesett és összetört. Ekkor az asszony természetes hangon, könnyezve kiáltott fel: „Íme, máris megszabadultam az Isten kegyelméből és annak a szent atyának, János fráternek a kegyelméből.” És mutatta, hogy a lába kisujjából eltávozott a gonosz lélek. Akkor az őt vezetők csodálkozva látván a lába ujját, amelyen egy akkora seb jele látszott, amekkora egy lencseszem, és abból vér szivárgott ki, hálát adtak szent János érdemeiért: mindazonáltal elvezették őt a sírhoz, és utána ujjongva tértek vissza otthonukba. Az elmondottakat az illető apja, Kun István és testvére, János a fent említettekkel még teljesebben és csodálatosabban mondták el.

(111.) *Az eskörtől tönkrement és a halálhoz közel álló lány*

Az Újlakkal szemben lakó nemes Kürti Balázs feleségével, Zsuzsannával együtt, miután esküt tettek a kijelölt tanúk előtt, Szekeres János és a szegedi Nagyságos István előtt, elmondották, hogy Katalin nevű leányuk még a szent atya életében annyira tönkrement az eskörtől, hogy a végét járta, semmi remény sem volt az életben maradásához, és már készítették a gyertyát és a szertartást a leány temetéséhez. Anyja azonban, bizva szent János érdemeiben, sóhajtozva és szorongva megfogadta, hogy ha az atya átjön az ő

vidékükre, akkor a leányát közvetlenül ölébe viszi, és öatyaságának megmutatja. Amint pedig az anya ezt megfogadta, a halálhoz közel álló leány kinyitotta szemét, és rögtön jobban érezte magát, és néhány nap múlva tökéletesen meggyógyult, és visszanyerte régi egészségét. Később pedig eljövén a sírhoz, lelkiismeretesen elmondták ezt, Isten és szent János dicsőségére.

(112.) *A veszélyes, de végül is könnyű szülésről*

Ugyanez a Zsuzsanna lelkiismeretesen és eskü alatt vallotta, hogy szülés közben kétszer elvetélt a szerencsétlen és természetellenes szülés miatt, tudniillik, mert a magzat lábával jött ki, és így a csecsemők keresztség nélkül elpusztultak. És már a harmadik alkalommal is hasonló veszedelemben lévén, nagy buzgósággal és bizalommal segítségül hívta a szent frátert, János atyát, de a gyermek már a lábával jött ki, úgy mint azelőtt. Csodálatos Isten, amint a szent atyának ajánlotta magát, a gyermek azonnal visszatért a méhébe, és megfordulva természetes módon, a fejével jött ki, és most is él gyönyörűségére szüleinek, az Úrnak és Kapisztránói szent Jánosnak dicsőségére.

(113.) *Az elsovadt és elszáradt karú ember*

A Pozsega⁷² közelében fekvő Nagyvölgyre⁷³ való Bencefy János a, farkashegyi⁷⁴ Rác János özvegyével, valamint Kandency Benedekkel és Lóky Pál újlaki polgárral együtt, a kijelölt tanúk előtt esküt téve elmondta, hogy az illető Jánosnak a karja teljesen el volt száradva annyira, hogy semmiképpen sem tudta mozgatni vagy hajlítani, és a kezét sem tudta ajkához emelni. Amikor pedig buzgón a szent atyának ajánlotta magát, és fogadalmat tett, hogy meglátogtja a sírját, azonnal egészséges lett.

(114.) *Az egy álló évig fél szemére vak lány*

Katalin, az előbb említett Jánosnak testvére, a kandenci⁷⁵ Czobonfy László neje, esküt tett az említett tanúk előtt, hogy kislánya egy álló esztendeig vak volt egyik szemére, de hamarosan visszanyerte látását, amikor ő fogadalmat tett, hogy elviszi őt Isten embeérének sírjához.

(115.) *Akinek egyik keze és egyik lába összezsugorodott*

Az óbancsai⁷⁶ Kencem (?) Miklós esküt téve a kijelölt tanúk előtt, a következő polgárok jelenlétében, úgy mint Lóky Pál, Vajda Egyed és az újlaki György asztalos előtt elmondta, hogy István nevű fiának egyik keze és egyik lába hosszú betegség következtében összezsugorodott. Amint azonban fogadalmat tett, hogy elviszi őt az Isten emberének sírjához, a fiú azonnal visszanyerte egészségét.

(116.) *A négy éven át vak és süketnéma*

A bodiszentmiklósi⁷⁷ Sergyártó István szomszédjával, Szekeres Jánossal és a Gugfy Mihály özvegyével együtt esküt téve a kijelölt tanúk előtt elmondta, hogy ő, István, négy álló éven át vak és süketnéma volt, de miután fogadalmat tett, hogy meglátogatja az Úr szolgájának sírját, csodálatos kegyelemben részesült. Amikor ugyanis hozzátartozói a sírhoz vitték, még az úton megoldódott a nyelve, megnyílt a szeme, és teljesen visszakapta a hallását, és így most is a legtökéletesebben lát és hall.

(117.) *A minden tagjának használatától megfosztott és nyomorultul beteg asszony*

A szegedi János ács felesége, Ilona, Cseh Márton özvegyével és férjének, Jánosnak a szolgálójával együtt esküt téve a kijelölt tanúk előtt elmondta, az igen súlyos és hosszan tartó betegség miatt anynyira nem tudta használni tagjait, hogy a kezét sem tudta mozgatni, egyik oldaláról a másikra sem tudott fordulni mások segítségével nélkül, és egyik oldala, keze és lába teljesen elerőtlenedett. Végül is a legnagyobb buzgalommal folyamodott segítségért, és fogadalmat tett, hogy elviteti magát az Isten emberének a sírjához. Amint letette a fogadalmat, hamarosan a legtökéletesebben meggyógyult; a fogadalmat saját lábán járva teljesítette, és a sírnál örömkönnnyek és hálaadás közepette gondosan és lelkiismeretesen imádkozta ezt el.

(118.) *A húsz éven át eskőrköb és paralizisben szenvedő asszony*

A Szegedhez közeli királykői⁷⁸ Helye János felesége Sagyas Bálint feleségével, Ilonával és az előbbi faluból való Antal özvegyével, Ágnessel együtt esküt téve a megbízott tanúk előtt, elmondta, hogy már húsz éve eskőrköb és paralizisben szenvedett, amely betegség következtében

reszketeg és béna lett, és minden tagja szüntelenül reszketett, mint az őrzöngő. Amikor pedig fogadalmat tett a szent atya sírjánál, azonnal rendbe jött, és visszanyerte előbbi egészségét. Mindezt nagy tömeg előtt mondták el és tanúsították, hitünket és Jézus Krisztus szolgáját dicsőítve.

(119.) *A halálveszélybe került fiú*

Ilona nemesasszony, egy erdődi⁷⁹ nemesember felesége, kétéves fiát a sírhoz víve, a kijelölt tanúk és a nemes szőlősi⁸⁰ Miklós, valamint a Budával szemben lakó Bertalan előtt és még sok más jelenlevő előtt elmondta, hogy a nevezett gyermek olyannyira a halál torkában volt, hogy anyja nagy sírás közepette várta a halál beálltát. Ekkor segítségül hívta a szent atyát és kérte, ne hagyja el őt ebben a nyomorúságában, hanem az Úr Jézus Krisztustól eszközölje ki az életet a fia számára, és fogadalmat tett arra, hogy elviszi őt a sírhoz. Ó, csodálatos Isten! Alighogy ezt mind elmondta, a gyermek teljesen egészséges lett annak kegyelméből, aki holtta tesz és éltet.

(120.) *A haláltusában vergődő fiú*

A lentóti⁸¹ Illés esküt téve a megbízottak előtt elmondta, hogy amikor a kisfia haldoklott, megfogadta, hogy elviszi őt az Isten emberének a sírjához. Ezután a fiú rögtön megerősödött, és visszakapta régi egészségét.

(121.) *A haláltusában küszködő férfi*

Az említett Lentótból való Németh Demeter, amikor már a halállal vergődött, és gondolatban fogadalmat tett a szent atyának, azonnal meggyógyult, és ezt a vele együtt eljöttek is esküvel tanúsították és bizonyították.

(122.) *A járnai nem tudó és egészségéről lemondó asszony*

Az Apáti⁸² közelében levő Szent György⁸³ falubeli Fábián felesége, Margit esküt téve a kijelölt polgárok és más tanúk előtt, elmondta, hogy öt évig egyáltalában nem tudott járni, és semmi reménye sem volt arra, hogy rendbe jöjjön. Amikor pedig hallott arról, hogy annyi és olyan nagy csodák történnek szent János sírjá-

nál, hamarosan ő is fogadalmat tett, hogy amint csak teheti, elmegy oda. Amikor valamelyest megerősödött, gyengélkedve bár, de elment. Amikor pedig odaért a sírhoz, azt nagy örömmel körüljárta, és akkor hangosan kezdett kiáltozni a nagy tömeg előtt, hogy íme, már futva tudok visszatérni otthonomba! A csoda láttán nagy öröm töltötte el az egész népet, amely nagy hangon hívta Jézus nevét, hálát adva Istennek és hűséges szolgájának ilyen nagy dicsőségéért. Az esemény igaz voltát vitézlő és nemes férfiak is megerősítették, úgy mint Bos János, a kereszturi⁸⁴ Pál, a berzenczei⁸⁵ Pál és Balázs.

(123.) *A szembajos beteg pap*

Egy István nevű pap, a nagykeszi⁸⁶ plébános, esküt téve a megbízott tanúk és az említett nemesemberek előtt, elmondotta, hogy több napon át súlyos betegségben szenvedett, és az a veszély fenyegette, hogy elveszíti szeme világát. Miután azonban fogadalmat tett, hogy fölkeresi az Úr szent szolgájának a sírját, hamarosan meggyógyult mind a szeme, mind pedig a teste, és dicsérhette érte Istent és a szent atyát, Jánost testvért.

(124.) *A testileg tönkrement és halálos beteg ember*

Egyed, egy acsai⁸⁷ idős ember beteg volt, minden tagja teljesen tönkrement, és már senki sem hitte, hogy túléli ezt, amikor övéi fogadalmat tettek Isten emberének, hamarosan meggyógyult. Ezt ő hitére esküvel erősítette a megbízott tanúk, továbbá Zathy István, a boldogult Benedek Barnabás özvegye, Margit és Szabó Márton előtt.

(125.) *A nagy fekéllyel sújtott lány*

Ilona, a 16 éves acsai leány, akinek hatalmas és kellemetlen fekéllye volt, anyjával együtt esküvel vallotta a megbízott tanúk és a legközelebbi hozzátartozók előtt, hogy miután anyja fogadalmat tett érte, hogy elviszi őt ennek az embernek a sírjához, azonnal meggyógyult.

(126.) *A beteg béna lány*

Klára, a 8 esztendőös acsai tiszta szűz leány, akinek tagjai megbénultak, miután az anyja fogadalmat tett arra, hogy elviszi őt az

Isten emberének sírjához, hamarosan meggyógyult, és rendbe jött. Ezt anyja a megbízott tanúk és a fent említettek előtt erősítette meg.

(127.) Az eskóros és állandó vérfolyásban szenvedő fiú

Margit, az acsai özvegyasszony, esküt téve a megbízott tanúk és az említett férfiak előtt, elmondta, hogy volt egy 12 éves Simon nevű fia, akinek állandó vérfolyása és eskórja volt, és aki mindkét betegségéből a legtökéletesebben rendbe jött, miután a legnagyobb buzgósággal elvitte őt az Isten emberének sírjához, és hogy a betegségek többé nem zaklatták a fiút.

(128.) A hosszú időn át béna és gyógyíthatatlan beteg asszony

Az acsai Jámbor Mihály felesége, Katalin a fent említett tanúk előtt vallotta, hogy hosszú időn át béna és gyógyíthatatlan beteg volt, de amint megfogadta, hogy fölkeresi az Isten emberének sírját, azonnal meggyógyult. Ezt a megbízott tanúk és az újlaki polgárok előtt erősítette meg.

(129.) A gyógyíthatatlan bénaságból meggyógyult asszony

Zacsai István felesége, Ágnes a megbízott és fent nevezett tanúk előtt esküvel vallotta, hogy miután a legkínosabb paralizise régóta gyógyíthatatlan volt, amint fogadalmat tett arra, hogy fölkeresi az Isten emberének sírját, meggyógyult, és a mai napig egészséges maradt.

(130.) Beteg, akinek tönkrementek tagjai, és nem tudott fölkelni

A Csanád-egyházmegyei Köz⁸⁸ faluban lakó Mátyás fia a kb. 24 esztendő Balázs, esküt téve a megbízott polgárok és a tekintélyes férfiak, a temesvári Teg Miklós, az újlaki János fia Balázs szubdiakonus, az újlaki Gál kereskedő, valamint sokan mások előtt elmondta, hogy amikor az ugyanabban az egyházmegyében fekvő Keresztúrban⁸⁹ lakott. olyan súlyos betegségbe esett, hogy majd egy évig nem tudott az ágyból felkelni, egyik tagját sem tudta használni, lassanként egészen elgyengült, és semmilyen orvosság sem használt. Hallva pedig a csodákról és a tömeges zarándoklásról a szent ember sírjához, mély tisztelet keletkezett benne a szent ember iránt, de nem merete magát fogadalommal kötelezni arra, hogy elmenjen a

sírhoz, mivel nem tudott az ágyból fölkelni. Amikor pedig valamelyik éjszaka elmélkedve az ágyán feküdt, álmában megjelent neki a szent atya, mondván: „Ó, Balázs, ha meg akarsz gyógyulni betegségedből, tégy fogadalmat arra, hogy eljössz a síromhoz.” Ezt hallva, hitetlenkedett, mert 20 magyar mérföld választotta el a sírtól, mégis megfogadta, hogy elmegy oda. O, csodálatos Isten! Azonnal meggyógyult. Ez pedig történt Nagyboldogasszony ünnepe (aug. 15.) előtt 1459-ben, a fogadalmat pedig 1459. október 13-án teljesítette.

(131.) Az elmebajos, érzékeitől megfosztott beteg fiú

A temesvári Szláv György 9 éves fia, Demeter, több mint egy éven át oly súlyos betegségben szenvedett, hogy 5 hónapon át még érzékeitől is megfosztottan szaladgált ide-oda, semmit sem beszélve, hanem, mint valami elmebajos, el-elfogta az utcákon az embereket, örült dolgokat cselekedve. Apja, hallva és tapasztalva azokat a csodákat, amelyek szent János érdemei által történtek, fogadalmat tett, hogy őt elviszi a szent sírjához, ha kigyógyul bajából. Ó, csodálatos Isten! Alighogy befejezte szavait, íme, gyermekének minden betegsége megszűnt, visszanyerte mind a látását, mind pedig természetes érzékeit, pedig olyan hosszú időn át vak, beteg és elmebajos volt. Eljött tehát az említett apa a sírhoz, és magával hozva meggyógyult fiát, teljesítette fogadalmát, elmondván mindezt eskü alatt a megbízottak és szegedi János szíjgyártó előtt, 1459. október 13-án.

(132.) A gonosz lelkektől megszállott és élete végét járó vérfolyásos ember

Az újlaki Solanus Miklós fuvaros, feleségével együtt esküt téve az erre kijelölt megbízottak előtt, elmondotta, hogy 15 álló éven át állandóan kínozták és megszállva tartották a gonosz lelkek, akik nem szűntek meg valamit tenni vele, és egy másik rászakadó betegség miatt vért hányt. Ezek miatt a bajok miatt jutott annyira, hogy közel volt a halálhoz. Egyik éjjel a végét járta, és sem maga, sem a többiek nem remélték, hogy túléli. Feleségével együtt fogadalmat tett arra, hogy meglátogatja az Isten emberének sírját, és hogy egy

viaszképet visznek oda. Azonnal megszabadult bajától, egészséges és épelméjű lett. Elment a sírhoz, magával hozva a megígért viaszképet és gyertyákat, feleségével, Ilonával és bátyjával, Andrással együtt mindezt eskü mellett mondta el a megbízott polgárok, az újlaki Bálint fia Máté, valamint János deák fia, Sebestyén klerikus előtt, 1459. október 13-án.

(133.) *Éveken át súlyos beteg asszony*

A bátai⁹⁰ Veronika, Balázs varga felesége, a sírhoz jöve esküt tett a megbízottak és Blagay Pál mester, a nándorfehérvári tűzérek kapitánya, továbbá az András ötvényi⁹¹ klerikus, a bátai Pál és Temesközi Tamás felesége, Dorottya ugyancsak bátai polgár és bátai Péter deák előtt elmondotta, hogy valamiféle oly súlyos betegsége volt, hogy a rendkívüli szorongatás és fájdalom miatt másfél évig nem tudott sem állni, sem ülni, sem feküdni, és nem is talált megfelelő orvosságot. Miután azonban fogadalmat tett az Isten embere sírjának meglátogatására, napról napra jobban érezte magát, és miután elkezdte fogadalmát teljesíteni, amint közelebb került a sírhoz, annál jobban gyógyult, amint pedig befejezte fogadalmának teljesítését, olyan tökéletesen meggyógyult, hogy a sírtól saját lábán tért vissza Bátára; ezt Báta nagyobb része is tanúsítja.

(134.) *A reménytelenül gyógyíthatatlan súlyos beteg pap*

Egy bizonyos Gellért nevű pap, Himesegyháznak⁹² plébánosa — ez a falu Újlaktól 30 magyar mérföldre fekszik — több mint három évig oly súlyos ragályos betegségtől szenvedett, hogy lehelni sem tudott, hanem csak a legnagyobb nehézséggel tudott lélegezni; néha csak hosszú idő után tudott elsápadva megszólalni. Már halottnak látszott, sem ülni, sem feküdni nem tudott, hanem az állandó gyötrelem miatt csak állt. Reménykedett az Úrban a szent atya, János testvér érdemei miatt, és fogadalommal kötelezte magát, hogy fölkeresi a sírját és ott misét mond. Miután letette a fogadalmat, és még nem teljesítette, azonnal megszabadult, és egészségesen jött el a sírhoz káplánjával, Andrással és János úrral, a makófalvi⁹³ plébánossal, és ott misét mondott. Mindezt esküvel erősítette meg a megbízottak előtt, és történt ez 1459. október 6-án.

(135.) *A három álló éven át súlyos beteg asszony*

A bátai néhai Szláv Imre özvegye, Anna, Péter deák szomszédja, esküt téve a megbízottak előtt, valamint fia, Pál és a fent említett Veronika (utalás a 133. esetre!) tanúi előtt elmondotta, hogy három hónapon át oly súlyos betegségtől kínozva feküdt, hogy fejének és kezének kivételével egyetlen testrészét sem tudta mozgatni, de amint fogadalmat tett az Isten embere sírjának meglátogatására, azonnal megerősödött, és visszanyerte régi egészségét, és ugyanazon a napon teljesítette fogadalmát, mint a fent említett Veronika.

(136.) *Vízibeteg, fél éven át nyomorúságosan felfúvódott és a halál jeleivel végét járó paralitikus asszony*

A temesvári János kalmár felesége, Ilona a sírnál esküt tett a megbízottak előtt, elmondta, hogy fél éven át oly súlyos betegség gyötörte, és annyira fölfúvódott, hogy mindenki szerint vízibeteg volt, és mindannyian azt mondták, hogy a nagyfokú felfúvódás miatt mindenképpen el kell pusztulnia. Férjét, az említett Jánost, aki kényszerűségből el akart menni a borért, melyet erőszakkal vettek el tőle, figyelmeztették, ne menjen el, mert felesége azonnal meghal, mivel már veritékezik, és megjelentek rajta a halál jelei; János pedig látva azt, hogy mindenünnen csapások érik, az égre emelve szemét, sóhajtozva megfogadta, hogy feleségét elviszi az Isten emberének sírjához, ha az megmenekül a haláltól. Ó, csodálatos Isten! Az asszony azonnal megkönnyebbülve megerősödött, és a negyedik napra makkegészséges lett, eltávozott tőle a fölfúvódás, amit maga János is esküvel megerősített.

(137.) *A haláltusáját vívó fiú*

Az említett János és Ilona, magukkal hozván 18 hónapos László nevű fiukat, esküvel állították a megbízottak előtt, miután a fiuk két alkalommal annyira a halál szélén volt, hogy alig látszottak rajta az élet jelei, és már készítették a kenyeret is a temetésre és a halotti torra, fogadalmat tettek, hogy a fiút elviszik az Isten emberének szent sírjához, azonnal egészségesen és épségben kapták vissza a halál torkából kiragadott gyermeküket.

(138.) *Elviselhetetlen testi fájdalom*

A Száva melletti szentdömötöri⁹⁴ Márton fia Pál bizonyos igen nehéz teher emelése közben megsérült, és oly heves fájdalmat érzett, hogy egyáltalában nem tudott sem állni, sem ülni. Miután pedig fogadalmat tett arra, hogy fölkeresi az Isten szolgájának a sírját, azonnal megerősödött és meggyógyult, amint ezt eljőve a sírhoz, esküvel erősítette a megbízottak előtt.

(139.) *A fiú, akit inkább holtnak, mintsem élőnek vélték*

Egy Pál nevű nemesember, eljövén az Isten emberének sírjához, annak boldog halála évfordulóján, 1459. október 23-án, elhozta másfél éves kisleányát, és hatalmas néptömeg előtt nyilvános prédikációban elmondotta, hogy a nemrég múlt Szent Lukács napjának (okt. 18.) éjszakáján gyermeke annyira a végét járta, hogy inkább vélték halottnak, mint élőnek. Miután pedig fogadalmat tett, hogy elviszi őt az Isten emberének sírjához, azonnal megerősödött, azonnal meggyógyult, és az apa a gyermekével azonnal útra kelt a sírhoz, és isteni csodaként éppen akkor ért a sírhoz, amikor a prédikációt mondták a szent atyáról, annak halálának évfordulóján. És a meggyógyult és ép gyermeket nagy tisztelettel és csodálkozással megmutatták a népnek, a szent atya életszentségének bizonyítékaként.

(140.) *Az egy éven át vak és semmit sem látó szűcs*

A fent említett (l. 131. eset) temesvári György, avagy Thot György, miután feleségével eljött a sírhoz, hogy teljesítse Dömötör fiáért tett fogadalmát, a megbízott tanúk előtt esküt tett és elmondta, hogy van Temesvárott egy bizonyos szűcs, aki egy álló éven át vak volt, és aki, miután elvezették őt az Isten szent emberének sírjához, tökéletesen visszanyerte szeme világát és egészségét, és ragyogó szemei vannak.

(141.) *Vak, és hosszú, igen nehéz negyednapos lázban szenvedő ifjú*

Bálint klerikus, egy lelkiismeretes és buzgó temesvári ifjú, aki hosszú ideje vak volt mindkét szemére, és negyednapos láz gyötörte, eljőve a sírhoz, esküt tett a megbízottak előtt, hogy teljesítse a sír meglátogatására tett fogadalmát, és azonnal megszabadult a vakságtól és a láz gyötrelmétől.

(142.) *Az igen nagy fájdalomtól megszabadult*

Az újlaki Pál klerikus, az iskola rektora, miután a szemét valami rendkívüli fájdalom gyötörte, amely fejének olyan csodálatos szédületével járt együtt, hogy semmi nyugalma sem volt, fogadalmat téve a sír meglátogatására — öt magyar mérföldnyi távolságra volt ugyanis attól —, azonnal megszabadult minden fájdalomtól és kínjától, amit ő maga, eljövén a sírhoz, a megbízottak előtt esküvel erősített meg.

(143.) *A lány, aki a végét járta, hogy halottnak hitték*

A néhai Gergely újlaki várnagy özvegye, Erzsébet, lelkiismeretesen elmondotta, hogy volt egy Katalin nevű kislánya, akit régtől fogva gyötört a halálos és kínos láz. Egy éjjel, mégpedig 1459-ben, a szent atya halálának évfordulója utáni napon (okt. 24.) a hetedik óra után úgy látta, hogy lánya haldoklik, és kieleheli lelkét. Már nem bízott abban, hogy tovább él, hanem holtnak vélte őt, mivel nem látszottak rajta az élet jelei. A meggyötört anya egy papot, a szomszédos Báni Mihály káplán urat hívta, aki eljőve maga is holtnak hitte és ítélte, és azt mondta: „Asszonyom, most már búcsúzz el ettől a leányodtól, akit olyan nagyon szeretted. Ő már az égben uralkodik, én pedig szívből együttérzek a te fájdalommal.” Az asszony pedig, ily nagy szükségében és fájdalmában jutva, térdre hullott, és sírva kérte az Úr Jézus Krisztust és a dicső Szűz Máriát, hogy hűséges szolgájának, az oly sok csodával tündöklő szent Jánosnak az érdemeiért, méltóztasson visszaadni lányának éltető lelkét. Fogadalommal kötelezte magát, hogy egy éven át minden szerdán a szent tiszteletére böjtöl, hogy 10 misét mondat ugyancsak az ő tiszteletére a sírjának kápolnájában, és hogy egész életén át őt akarja a lehetőségei szerint szolgálni és különleges közbenjárójaként tisztelni, és erre leányát is meg akarja tanítani. Ó, micsoda ámulat és öröm! Alighogy az asszony befejezte, íme, a halottnak vélt leány azonnal magához térve újra lélegezni kezdett, abbahagyta haláltusáját, és kezét feje fölé téve édesen elaludt, és most is egészségesen és virulón él; az említett pap és maga az úrnő is esküvel erősítette ezt a megbízott polgárok, az újlaki Vajda Pál, Bancsi Demeter, Kelemen kőfaragó és Tamás varga felesége és sok más újlaki előtt.

(144.) *A halálveszélyből megszabadított ember*

A vaskapui⁹⁵ Thorok Balázs, a megbízott polgárok előtt esküvel erősítette, hogy amikor másokkal együtt egy szőlőben dolgozott, valamilyen heves belső fájdalom uralkodott el rajta, hirtelen holtra válna elesett, elveszítve beszélőképességét és színét, nem tudott sem fölkelni, sem feküdni a nagy fájdalomtól. Miután pedig a jelenlevők meggyőzték, hogy fogadalommal kötelezze magát, hogy elmegy a szent atyának, fráter Jánosnak sírjához, és így visszanyerheti egészségét, önmagában fogadalmat tett, amely után azonnal beszélve fölkel, és egészséges lett, és a jótétemény miatt nem bizonyult hálátlannak, azonnal útnak indult a sír felé, s azt buzgón fölkereste.

(145.) *A beálló halálveszélytől megszabadított lány*

Egy adai⁹⁶ Miklós nevű nemes, jámbor és igen híres férfi, 1459 szerint Luca (dec. 13.) napján többek előtt elmondta Budán, hogy volt neki egy igen kedves, hétéves, Hedvig nevű leánya, aki hosszan tartó betegség miatt halálveszélybe került, aki miatt fogadalmat tett, hogy két frátert felöltöztet szent János tiszteletére, és elmegy, vagy elküld az ő sírjához Újlakra, ha leánya megszabadul a beálló halálveszélytől. A lány pedig azonnal meggyógyult, visszanyerte legjobb egészségét, és virulva él; ő pedig a jótétemény miatt hálából fölkeresteti a sírt atyafiaival, akik az ő földesurasága alatt álló helyen laktak. Ez a hely Miklós vajda alá tartozik.

(146.) *Az eskórtól megszabadított lány*

Egy kilenc hónapos kislány, egy bizonyos budai nemesnek a lánya, annyira szenvedett az eskórtól, amely éjjel-nappal állandóan szörnyen kínozza, sohasem volt megnyugvása. Miután a szülei fogadalmat tettek, hogy elviszik őt az Isten emberének sírjához, ha a mondott betegségből kigyógyul, és miután szent imákat mondtak a szent ember érdemeiért, a leány úgy megszabadult bajától, hogy 1460 után sohasem kínozza őt többé az említett betegség.

(147.) *A halál torkából kimentett ember*

Budai Fábían olyannyira elérkezett élete végéhez, hogy az összes szentségekkel megerősítették, elmondták felette a lélek ajánlását,

meggyújtották a gyertyákat, és már csak arra vártak, hogy lelkét kilehelje. Miután azonban övéi fogadalmat tettek Isten emberének, szent Jánosnak, hamarosan visszatért beszélőképessége, visszanyerte öntudatát, és így ő maga teljesítette a fogadalmat, meglátogatva Isten emberének sírját, és nemsokára a betegség eltávozta után belépett a minoriták rendjébe a szent tiszteletére, és egészségesen és épségben él szent János dicsőségére.

(148.) *A halálból feltámasztott lány*

Egy igen előkelő úrnő, Petendi Miklós felesége eljövén az Isten emberének sírjához, sokak előtt lelkiismeretére kijelentette, hogy négyéves kislánya betegség miatt annyira halálra vált, hogy a kompletorium órájától a matutinum órájáig az élet semmi jelét sem lehetett észrevenni rajta, az élet jelei sem mutatkoztak rajta, és így a szülei halottként siratták őt. De a meggyötört és letört anya, gondolva a szent atya állandó csodáira, amilyen buzgón csak tehette, sírva megfogadta, hogy elviszi lányát az Isten emberének sírjához, ha érdemei miatt visszatér hozzá az élet lehelete. Alighogy ezt ki mondta, íme, leánya azonnal feléledt, egészségesen felállt, és épségben él.

(149.) *A legsúlyosabb sérvtől megszabadított nemes*

Egy Ferenc nevű Berkiből⁹⁷ való nemesember tizenkét évén át oly súlyos sérvtől szenvedett, hogy megszegyenülés nélkül sem járni, sem lovagolni nem tudott, és zavartan állt a nemesek és mások között. Hallva azonban arról, hogy milyen csodák történnek a szent atyának, fráter Jánosnak érdemeiért, kemény fogadalommal kötelezte magát, hogyha kigyógyul szörnyű sérvéből, meglátogatja e férfi sírját, és hálája jeléül fölfüggeszti kötéseit, és nem éppen kicsi ágyékkötőjét a sír fölé, csodálatos módon a következő reggel felébredve oly egészségesnek és szabadnak találta magát, mintha sohasem lett volna ez a betegsége. Miután ezt elmondta feleségének, örvendezve csodás lakodalmat csaptak, és nemsokára felkeresve a sírt eleget tett fogadalmának, amint megígérte, és ezt mindenki előtt nyilvánosan közhírré tette.

(150.) *A legsúlyosabb fájdalomtól és süketségtől megszabadított ember*

György, az erdélyi klerikus, Gyulán⁹⁸ tartózkodva tanulmányi célból, miután hat hónapon át oly elviselhetetlen fogfájástól szenvedett, hogy mint valami örült futkározott éjjel-nappal, sőt sem enni, sem aludni nem tudott, Isten sugallatára fogadalommal kötelezte magát a szent atyának, hogy felkeresi a sírját; és miután letette a fogadalmat, még azon az éjjel megszabadult tűrhetetlen fájdalmától. Azonban restsége miatt elodázta a fogadalom teljesítését, és néhány nap múlva a társai figyelmeztették és biztatták, teljesítse fogadalmát, nehogy visszaessen az előző vagy még nagyobb betegségbe; rögtön ezután az üdvös figyelmeztetés után, amint belépett a templomba, úgy érezte, hogy valaki alaposan pofon vágja, és ettől kezdve a legsúlyosabb betegségbe esett, olyannyira, hogy semmit sem hallott; így azután, félve és reszkette, másodszor is fogadalommal kötelezte magát, hogyha a mindenható Isten a szent atyának, fráter Jánosnak érdemeiért visszaadja a hallását, azonnal teljesíti a fogadalmát. Ó, csodálatos Isten! A következő éjjel oly tökéletesen meggyógyult, mintha semmi baja sem lett volna. Így megfenyítve 1460 márciusában teljesítette fogadalmát, amelyet a sír előtt megvallott a tiszteendő Volagy Dénes előtt.

(151.) *A gennyes keléstől megszabadított fiú*

A pécsi egyházmegyei Füzes⁹⁹ faluból való Benedek, eljövén a szent atya sírjához, elmondta Újlak város bírása és sokan mások előtt, hogy János nevű 13 éves gyermeke az Úr 1459. esztendejének április havában olyan gennyes keléstől szenvedett, hogy már csak a halálát várták, mivel pedig a nyelve szörnyen megdagadt, és már beszélni sem tudott, ezért apja mindent előkészített, ami a temetéséhez szükséges. A fájdalomtól sújtott apa, bízva a szent atyának, Jánosnak érdemeiben, fogadalommal kötelezte magát, hogy fölkeresi az ő sírját, és elviszi oda a fiát is, hogyha az megszabadul a halálveszélytől. Amint ezt kimondotta, a gyermek nemcsak a halál tor-kából, hanem minden betegségétől is a legtökéletesebben megszabadult; és fiával együtt teljesítette fogadalmát a következő év április 18-án.

(152.) *A legsúlyosabb keléstől megszabadított pap*

Egy Pál nevű pap, kanizsai¹⁰⁰ káplán, élő szóval elmondotta a megbízott tanúk, valamint testvére Bálint, és Budai Pál, Újlak városának polgára, továbbá Gergely aranyműves és sokan mások előtt, hogy olyan erős és olyan borzasztó belső kelése volt, hogy öt éven át súlyos betegen állandóan ágyban kellett feküdnie, mások segítségével nélkül egyáltalában nem tudott egyik oldaláról a másikra fordulni. Fogadalmat téve, hogy meglátogatja az Isten emberének sírját, azonnal erősödni kezdett; és így említett testvérével együtt gyalogosan kereste fel a sírt, fogadalmát teljesítve. Mikor pedig Vikalban¹⁰¹ az út fáradalma miatt kissé betegeskedni kezdett, ismét a szent atyának ajánlva magát, tökéletesen meggyógyult, és így örvendezve és vigadozva tért haza.

(153.) *A különböző betegségekől megszabadított plébános*

A szőkeszentmihályi¹⁰² plébános, az igen tiszteleltre méltó pap, miután több betegségben szenvedett, és nem talált rá semmiféle orvosságot, igen erős fogadalommal kötelezte magát, hogy felkeresi a szent férfi sírját. Miután ezt megtette, azonnal visszanyerte tökéletes egészségét, amint ő maga lelkiismeretesen kijelentette, eljövén a sírhoz. Erről tanúskodik két pap, aki vele együtt jött el, hogy fogadalmát teljesítve, hálát adjon a visszanyert egészségért.

(154.) *A vérfolyástól megszabadított plébános*

Albert, a Bács-egyházmegyei Batka¹⁰³ plébánosa, hosszú ideje olyan nyomorúságosan szenvedett a vérfolyástól, hogy meg volt győződve biztos haláláról. Hallva a csodák hírét, amelyek az Isten szent emberének érdemeiért történtek, fogadalmat tett, hogy felkeresi az Isten emberének sírját, és azonnal elállt a vérzése, és tökéletesen meggyógyulva, soha többé sem ilyen, sem olyan betegség nem kínozza. Fogadalmát 1460. április 17-én teljesítette.

(155.) *A legsúlyosabb keléstől csodálatosan megszabadított pap*

Egy tisztelendő Mihály nevű pap, a hagymási¹⁰⁴ Ferde Balázs fia, a Bács-egyházmegyei Szond¹⁰⁵ nevű falu plébánosa, az Úr 1457. évében olyan súlyos torokkeléstől szenvedett, hogy azt hitte, ez lasként el fogja őt emészteni és pusztítani. Az ágyban fekve nyomo-

rultul jajgatott és kiáltozott, és semmiféle gyógyszerrel sem lehetett rajta segíteni, hanem napról napra rosszabbul érezte magát. Amikor azonban Jánosnak, a szent fráternek érdemeihez folyamodott, fogadalmmal kötelezve magát, hogy fölkeresi az ő sírját, azonnal megszűnt a fájdalom, és egészséges lett úgy, hogy a kelésnek semmi nyoma sem maradt rajta. Fogadalmát pedig az említett plébánossal együtt teljesítette, s mindketten lelkiismeretesen elmondták történetüket 1460-ban, a fent említett napon.

(156.) Az állandó vérfolyástól megszabadított asszony

Egy asszony, aki hat hónapon át állandó vérfolyásban szenvedett, amint fogadalmat tett arra, hogy fölkeresi az Isten szent emberének sírját, azonnal megszűnt a vérfolyása, és egészséges lett, amint ő maga nyilvánosan elmondta a megbízottak előtt, amikor eljött a sírhoz, és egy nem éppen kis gyertyát magával hozott.

(157.) A fél évnél is tovább tartó állandó fájdalomtól megszabadított férfi

Az ercsi¹⁰⁶ János molnár egész testében fél évnél is hosszabb ideig oly kegyetlen fájdalmakat szenvedett, hogy az már tűrhetetlen volt számára; amikor fogadalmat tett arra, hogy fölkeresi a szent atya sírját, azonnal meggyógyult, és a fájdalmai teljesen megszűntek. Ő pedig eljövén a sírhoz, ezt sokak előtt nyilvánosan elmondta, amit megerősítettek az ugyanazon Ercsi faluból való Balázs fia János és Bálint is 1460-ban.

(158.) A súlyosan beteg asszony

A Saputh¹⁰⁷ falubeli Pál felesége, Erzsébet hat hónapon át olyan betegségtől szenvedett, hogy nyomorúságosan fekvé mások segítségével nélkül semmiképpen sem tudott egyik oldaláról a másikra fordulni; miután férje rábeszélésére fogadalmat tett, hogy meglátogatja az Isten emberének sírját, azonnal fölépült, és pár nap alatt annyira egészséges lett, hogy saját lábán futva kereshette fel a sirt. Ezt pedig nyilvánosan elmondta, és mellette álló férje is megerősítette; tanúságot tettek továbbá erről a dolgról a falu Fábián nevű plébánosa és ennek utódja, a másik, János nevű plébános és Pap László, azaz az ebből a községből való pap.

(159.) A haláltusától megszabadított asszony

Egy Lukács nevű nemes, feleségével és családjával eljövén a szent atya sírjához, a szénaszegi¹⁰⁸ János és Domonkos, valamint Tóth Lukács és Hormenandi Péter előtt elmondta, hogy felesége hat hónapra át oly betegségben sínylődött, hogy alig lehetett lélegzetét észrevenni, és lassan elgyengülve, állandóan haldokolva, elérkezett a halál küszöbéhez. Látva ezt a férje, lesújtva a módfeletti szomorúságtól, hogy semmit sem tehet, gondolva a szent atyának, János testvérnek a csodáira, szívszorongva menekült az ő érdemeihez, fogadalommal kötelezve magát, hogy ha a felesége megmenekül a fenyegető halálveszélytől, akkor vele és a családjával együtt fölkeresi sírját. Amint ezt kimondotta, a felesége azonnal elkezdett erősödni, és visszanyerte egészségét, úgy hogy néhány nap múlva a fogadalmukat is teljesítették. Eljőve ide, nyilvánosan híresztelték Isten dicsőségét és a Kapisztránói szent János érdemeiért történt csodákat.

(160.) Az állandó láztól megszabadított fiú

A megnevezett úrnő, az előbb említett Lukács felesége, ugyanebben az órában elmondta a sír előtt, hogy hároméves fia, születése órájától kezdve, állandó láztól szenvedett. Miután fogadalmat tett a szent atya tiszteletére, a fiú azonnal megszabadult, és többé nem gyötörte sem a láz, sem egyéb betegség kínja.

(161.) Néma és összezsugorodott karú férfi

Egy Rómából nagy kísérettel visszatérő váradi¹⁰⁹ ember baleset folytán elvesztette beszélőképességét és a karja úgy összezsugorodott, hogy nem tudta sem felemelni, sem letenni. Amikor pedig Pécsre érkezett, a többiek ott hagyták, ott maradt, és mozdulatokkal elmondta történetét Bálint úrnak, a székesegyház kanonokjának, az igen kedvelt és tudós prédikátornak, aki őt arra intette, hogy ajánlja magát szent Jánosnak, és kötelezze magát valamilyen fogadalomra a szent tiszteletére. Amint ezt megtette, azonnal visszanyerte régi beszélőképességét, de a karja beteg maradt. Az említett pap figyelmeztette őt, hogy ha karja egészségét is vissza akarja nyerni, akkor menjen el a szent atya sírjához, és ott meg fog gyógyulni; amint a szent sírjához ért, és elmondta imádságát, azonnal tökéletesen meggyógyult, és örvendezve és vidáman sietett haza.

(162.) *Igen nagy fájdalom*

Az Újlak külvárosában lakó rékási¹¹⁰ János, miután egy hónapon át teste jobb oldalán óriási fájdalmakat érzett, és semmiféle orvos-ság nem segített rajta, hanem a fájdalom mind jobban és jobban erősödött, megemlékezve a szent atya csodálatos és állandó csodáiról, fogadalommal kötelezte magát arra, hogy ha elviselhetetlen fájdalom-ból kigyógyul, ezt nyilvánosan el fogja híresztelni a szent tiszteletére, és meg fogja látogatni az ő legszentebb sírját. Csodálatos és megdöbbentő! Amint letette a fogadalmát, úgy tűnt, mintha egy kardot húznának ki az oldalából, és egészséges és szabad lett. Fogadalmát 1460. április 20-án teljesítette.

(163.) *A csodálatosan meggyógyított vak asszony*

Újlaki Tamás felesége, Ilona, amikor egy betegség következtében mindkét szemére megvakult, úgy hogy karácsonytól húsvétig semmit sem látott, hanem ahova csak mennie kellett, kézen fogva vezették, magát egy éjjelen szent Jánosnak ajánlotta. Miután elszenderedett, három személy jelent meg neki látomásában, akik közül az első így szólt hozzá: „Ha vissza akarod nyerni szemed világát, menj el az Isten emberének a sírjához, amely a Boldogságos Szűz Mária templomában van.” A második azt mondta: „Nem fogsz elmenni, mert kuruzslóasszonyt hívtál.” A harmadik pedig így szólt: „Keressz csak föl, mert mindenképpen visszanyered szemed világát.” Ő pedig felébredve, nem hagyta figyelmen kívül ezt a látomást, hanem meggyónt, majd leányával elvezettette magát az Isten emberének sírjához; miután pedig ott tartózkodott, visszanyerte szeme világát, és jobban látott, mint valaha. Ez közismert egész környezete előtt. Ezt a csodát pedig sokak füle hallatára elmondta 1460. április 21-én.

(164.) *A nyilvessző okozta sebtől csodálatosan megszabadított pap*

A Pécs-egyházmegyei Peterd¹¹¹ falu plébánosa, Mátyás lelkiismeretesen és nyilvánosan elmondotta, hogy miután a kereszties hadseregben mint klerikus szolgált, az arcán súlyosan megsebesítették a törökök Nándorfehérvárnál abban az esztendőben, amikor isteni segítséggel oly csodás győzelmet arattak a törökök felett. A nyilvessző vasa az arcában maradt; ő pedig így megsebesülve elfutott a szent atvához, megmutatva neki sebesülésének helyét, és kérte az ő

közbenjárását. Az atya pedig, mint a szomorúak vigasztalója, kegyes beszédével türelemre biztatta őt, és megjövendölte, hogy sebébe nem fog belehalni. Ő pedig addig hordozta ezt a vasat az arcában, amíg a lyuk bezárult, ami miatt eltorzult az arca, nyitott száját alig tudta becsukni, és a csukottat pedig alig tudta kinyitni. A szent atya halálát követően pedig, hallva csodáinak hírért, betegségében buzgón ajánlotta neki önmagát; miután pedig egy napon elaludt, és kezét feje alá tette, felébredve az arcában levő vasat jobb kezébe helyezve találta, minden fájdalom nélkül. Ezt a döbbenetes eseményt mindenki megcsodálta, miután ő maga ezt lelkiismeretesen és nyilvánosan közhírré tette.

(165.) *A tűzvészből csodálatosan kiszabadított pap*

Egy Demeter nevű zágrábi pap, amikor Nándorfehérvárott tartózkodott, az Isten ítéletétől sújtva az egész város kigyulladt, el akart menni lakásáról és elmenekülni a tűztől, körülnézve azt látta, hogy mindenünnen hatalmas lángnyelvek veszik körül, és a széltől felerősödött lángok miatt már csak a halálát várta. Ekkor térdre esve a szent atyához, János baráthoz folyamodott, megígérve, hogy ha érdemei miatt kiszabadul a fenyegető veszedelemből, felkeresi a sírját. Csodálatosképpen a fogadalom letétele után azonnal megszűnt a tűz, és bár az egész város elhamvadt, az ő lakása mindenki ámulátára ép és sértetlen maradt. Eljött pedig a sírhoz 1460. április 21-én, hogy mindezt elmondja. A csoda 1459-ben, Szent László király sírbatételének (júl. 29.) ünnepén történt.

(166.) *Az életre keltett halott*

Micsoda csodák! A hívő keresztényeknek, mind egyháziaknak, mind pedig világiaknak, akik e levelünket olvassák, Erzsébet, a boldogult nagyságos Kőrögyi¹¹² János úrnak Castellis örökös ispánjának, macsói bánnak, Orbász és Pozsega megye ispánjának stb. özvegye és fia, Gáspár¹¹³ üdvözlétüket és őszinte szeretetüknek nyilvánítását küldik. Fogadalmat tettünk, és Kapisztránói szent János dicsőségének megerősítésére tanúsítjuk, hogy bizonyos hír vétele után egy familiáriusunk, aki részt vett a törökök elleni hadjáratban, egyik apródját egy kölessel teli mély verembe, illetve

gödörbe küldte. Az apród pedig ezt követően a köles gőzétől úgy megfulladt, hogy hét és fél órán át senki sem érezte lélegzetét. Az apród kihúzására egy embert kötélén lebocsájtottak, de azt is, hasonlóképpen, alig tudták élve kihúzni a veremből. Látva pedig a mi familiáriusunk, hogy az apród meghalt, segítségül hívta a mi Urunk Jézus Krisztus nevét, a szent férfinak, János barátinak érdemeihez folyamodott, fogadalommal kötelezve magát sírjának fölkeresésére. És az imént a veremből kihúzott apród hatalmas embertömeg jelenlétében, nagyot sóhajtott, és a mindenható Isten a szentnek érdemeiért visszaadta az életnek örökös bizonyágul.

(167.) *A föltámasztott halott*

Az Úr 1457. esztendejében, Péter és Pál apostolok ünnepén (jún. 29.), a hosszúbácsi¹¹⁴ Barnabás felesége, Ilona (ez a helység 10 olasz mérföldre esik Újlaktól), a szentmisék idején elhozta azt az egyik leánygyermekét, aki az ünnep előestéjén halt meg. Miután a nagy tömeg szorongatása miatt nem tudott bejutni a sírkápolnába, a pólyákba göngyölt halottat kívül letette. Az esti órákban azonban a sír mellé helyezte el azt, kérve, hogy Isten, a szent férfi érdemeiért keltse életre a leányát. És íme, a vecsernye elimádkozása után, a leány fölmelegedett, és mozogni kezdett, és így azonnal föltámadt, és friss erőben levő leánynak mutatta magát. Erről az eseményről tanúságot tesznek az újlaki Török Fábián mester, aki a leányt reggel halottnak látta, és a vecsernye után élőként tartotta a karjában; továbbá Pál felesége, Ágota, aki a templomból kivitte a leányt, Sárháy Mihály felesége, Ilona, aki vele volt, továbbá Thelmye Jakab a vár kapuőre, szolgájával együtt, aki anyja karjában látta a halott leányt, stb. Mi pedig a magyar királyságban, Macsó megyében levő Újlak városának bírása és esküdtpolgárai városunknak alul közös akarattal és beleegyezésünkkel rányomott kisebb pecsétjével erősítjük és bizonyítjuk a fent leírt csodákat, melyeket Isten a szent férfiú, Kapisztránói János minorita rendbeli barát által úgy tenni méltóztatott, ahogyan az fentebb írva vagyon.

A fentebb leírt csodákat a fent említett Újlak városának össze- gyülekezett polgárai a nagy harang zúgása közepette látták, a fent leírt módon lepecsételték, és levélbe foglalták a város függő pecsétjével. Ezek a polgárok nagy számban voltak jelen, úgy mint a bíró

a város 33 előkelő emberével, az Úr 1460. esztendejében, április 21-én.

Az pedig, ami a lepecsételés után, lentebb sorban írásba foglalva következik, lelkiismeretesen jegyezték fel szavahihető tanúk és eskütételek alkalmazásával.

(168.) Az összezsugorodott fiú

Egy négyéves gyermeknek, az újlaki halászsok utcájából való Mihály fiának 11 hónapon keresztül rendkívül össze volt zsugorodva a keze és a lába. Miután a szülei fogadalmat tettek az Isten emberének sírjánál, annyira visszanyerte régi egészségét, hogy senki, aki őt látta, nem mondta volna, hogy valaha valami baja volt. Erről tanúságot tesz az egész szomszédság, különösen Péter szabó és Borhi Mihály özvegye, ugyanabból az utcából az Úr 1460. évében, április 22-én.

(169.) A meggyógyult süket lány

Az Újlakról való Barnabás fiának, Jakabnak felesége, Ilona, aki a Pozsegai utcában lakik, esküt téve a kirendelt tanúk és mások előtt elmondotta, hogy leánya két éven át teljesen süket volt, és semmit sem hallott. Fogadalmat tett, hogy elviszi őt az Isten emberének a sírjához, és a lány azonnal meggyógyult. Azonban elhanyagolta a fogadalom teljesítését, leánya visszakapta ugyanazt a süketséget, és egy éven át egyáltalán nem hallott semmit. De amikor anyja ismét megújította fogadalmát, ismét visszanyerte tökéletes hallását és egészséges maradt. Fogadalmát pedig teljesítette, a sírhoz vezetve leányát, és mindezt nyilvánosan elmondva 1460. április 23-án.

(170.) Szörnyű láz

Újlak ugyanazon utcájában lakó Lőrincnek Skolasztika nevű 14 éves lánya olyan szörnyű láztól szenvedett, hogy életben maradásához minden remény szétfoslott. Miután anyja az Isten emberének sírjánál fogadalmat tett, a leány oly egészséges lett, amilyen soha előtte nem volt.

(171.) *Halálos lázak*

Margit, a fent említett leány anyja, 15 napon keresztül oly súlyos lázaktól gyötrődött, hogy azt hitte, hogy rövidesen meghal. Miután azonban fogadalmmal kötelezte magát, hogy felkeresi a szent atya sírját, elmúlt a láz, és visszanyerte legjobb egészségét, amint ő ezt nyilvánosan megerősítette a kijelölt tanúk és sokan mások előtt.

(172.) *A halálhoz közel álló*

A kereszturi¹¹⁵ Anna, Balázs fiának, Istvánnak felesége, esküt téve elmondotta, hogy Ruzsina nevű nyolcéves lánya hat héten keresztül oly súlyos betegségben szenvedett, hogy véleményük szerint mindenképpen közel volt a halálhoz. Nyolc napon át semmit sem evett, semmit sem izlelt meg. Anyja ájtatosan könyörgött a szenthez, hogy érdemeiért méltóztassák odahatni, hogy mindennekfelett szeretett leánya ne haljon meg, fogadalmat téve, hogy meglátogatja a sírját. Amint ezt kimondta, azonnal meggyógyult és egészséges lett; a leány, soha később nem szenvedett semmiféle betegségtől. Fogadalmát pedig a fent említett esztendőben és napon teljesítette.

(173.) *Kegyetlen fájdalom*

Skolasztikának, a seróvári¹¹⁶ özvegyasszonynak három álló esztendőn keresztül elviselhetetlenül fáj a feje, és semmiféle orvosság, sem három fogának kihúzása nem használt. Amikor fogadalmat tett, hogy egy viaszfejet visz a szent atya sírjához, útközben csodálatosan meggyógyult, és később sem gyötörték a fájdalmak. Ez pedig történt 1459 úrnapiján (máj. 24.); és ő a következő évben buzgón felkeresve a sírt, esküvel nyilvánosan megerősítette ezt.

(174.) *Gyorsan terjedő fene*

A révfalvi¹¹⁷ Pál felesége Margit, eljövén a sírhoz, sokak előtt esküvel megerősítve elmondta, hogy Máté nevű fia születése után három hétre a fenének nevezett olyan súlyos betegségbe esett, hogy az negyven nap alatt majdnem teljesen szétmarcangolta őt. Azonban, miután fogadalmat tett, hogy felkeresi szent János sírját, és elviszi oda a gyermekét, az rögtön meggyógyult. Teljesítette fogadalmát, ezeket elmondva a tanúk előtt, az Úr 1460. esztendejében, április 23. napján.

(175.) *Könnyű szülés*

Újlak Kisújlaknak mondott részében lakó György felesége, Ilona 12 napon és 12 éjjelen át vajúdott, és mert nem tudott szülni, és a legnagyobb fájdalomnak kinozták, fogadalmat tett, hogy elmegy az Isten emberének sírjához, és oly könnyen megszülte a fiúgyermeket, hogy hat megszült gyermeke közül egyet sem szült ily könnyen. Ezt különleges esküvel nyilvánosan megerősítette a sírnál.

(176.) *Igen súlyos gennyes kelés*

Ugyanez az asszony, ugyanazon a napon állította, hogy abban az időben, amikor a szent János barát fölraotalozva feküdt a szent Szűz templomában, Imre nevű fia, aki most klerikus, torkában igen súlyos belső gennyes keléstől szenvedett, emiatt megdagadt nyelvét száján kívül tartotta, egy hétig sem beszélni, sem megizlelni nem tudott semmit. Anyja elvezette őt a szent atya ravatalához, fogadalmat téve ajánlotta az ő érdemeibe. Amikor pedig a gyermek megcsókolta a holttestet, azonnal megsemmisült a kelés, visszanyerte beszélőképességét, és anyjához sietett, hogy egyék.

(177.) *Két haldokló fiú*

Borbála, a Bács-egyházmegyében levő Illyenek¹¹⁸ nevezett faluban lakó Imre felesége, ugyanazon a napon esküvel állította sokak előtt, hogy két fia, különböző időben a végét járta, és semmi remény nem volt életben maradásukhoz. Miután pedig fogadalmat tett, hogy fölkeresi az Isten emberének sírját, hamarosan kiszabadultak a halál torkából.

(178.) *A járni nem tudó asszony*

A Borohó¹¹⁹ faluból való Péter felesége, Anna hét éven át havonként oly betegségtől szenvedett a lábában, hogy több napon át sehova sem tudott menni, és már annyira elgyengült, hogy öt héten át az ágyból sem tudott fölkelni. Amint azonban fogadalmat tett, hogy fölkeresi az Isten emberének sírját, annyira egészséges lett, hogy soha később semmi baja sem volt.

(179.) *Az eskóiban szenvedő asszony*

A Bács melletti Csikára¹²⁰ való Miklós felesége, Margit annyira szenvedett 5 éven át az eskóitól, hogy egyedül nem mert sem járni, sem állni. Amint pedig fogadalmat tett arra, hogy fölkeresi az Isten emberének sírját, soha többé nem nyugtalanította sem az eskór, sem egyéb betegség, amint ezt elmondta egy év múlva, amikor eljött a sírhoz.

(180.) *Igen súlyos kelés*

A berekszói¹²¹ Pál egy tizenöt év körüli leányának két évvel ezelőtt oly súlyos kelése keletkezett a bal oldalán, hogy akik őt látták, azt állították, hogy inkább hamarosan meghal, mintsem, hogy túlélje ezt. Amikor azonban anyja, Klára fogadalmat tett, hogy elvezeti őt az Isten emberének sírjához, hirtelen fölfakadt a kelés, és azonnal csodálatosan meggyógyult. Ezt ő maga mondta el ugyanazon esztendőben és napon, jelenlevő anyja és szomszédai pedig megerősítették ezt.

(181.) *Eskóiban szenvedő lány*

Balászfalván¹²² lakó Elefánti András nevű nemesember familiáriusai által jelentette ki a sírnál, hogy Katalin nevű leánya, születése után azonnal lázas lett, és egy álló éven át szörnyen kínozza az eskór. Amikor azonban fogadalmat tett, hogy elküldi vagy elviszi őt az Isten legszentebb emberének sírjához, hamarosan megszabadult mindkét betegségétől, amely többé nem gyötörte őt, és viruló és kedves leány lett belőle. Teljesítette pedig a fogadalmát az említett esztendőben és napon, tudniillik 1460. április 23-án, és Demeter nevű familiáriusával küldte el a leányát.

(182.) *Szinte a halálból föltámasztott fiú*

A kúrti¹²³ Miklós feleségével, Margittal együtt eljőve az Isten emberének sírjához, esküvel állította, hogy Jakab nevű egyéves gyermekük annyira a halálán volt, hogy már a lélegzetét sem érezték, s mint halottat elsírátták. Ekkor letérdelve kijelentették, hogyha Isten feltámaszthat halottakat, akkor ezt a gyermeküket is feltámaszthatja annak a szent férfinak érdemeiért, aki oly csodákkal ékeskedik, és akihez egész Magyarország özönlik. Ezzel egyidőben

fogadalmat tettek, hogy elviszük őt a szent sírjához. Ezután a gyermek azonnal erősödni kezdett, és egészséges lett, és azt mondják, hogy mindeddig nem vesztette el jó színét, és a lélek, amely pislákol benne, erős lett.

(183.) A némaságtól és a nyíl ütötte sebtől megszabadított ember

A bácsi¹²⁴ András, aki a háború idején nyilvesszőtől megsebesült, ennek következtében egész napon át nem tudott beszélni. Miután azonban fogadalmat tett a szent atya tiszteletére, visszanyerte beszélőképességét, és a sebe is azonnal meggyógyult. Ezt megerősítik édestestvére, István és felesége, Erzsébet, aki őt már halottként elsíratta.

(184.) A börtönből és a halálos veszedelemből kiszabadított ember

Demeter, újlaki halász, a háború idején Acsánál¹²⁵ fogságba esett, kalodába zárták, vasbilincsbe verve arra ítélték, hogy a Duna vizében elsüllyesszék, a szent atya érdemeibe ajánlva magát és fogadalmat téve arra, hogy felkeresi a sírját, megszabadult mind a börtöntől, mind a haláltól, amint ő maga az említett napon sokak előtt esküvel erősített meg.

(185.) A halálhoz közel álló fiú

A négyéves György, az említett Demeter fia, a végét járta, és már halottnak vélték. Atyja és felesége, Orsolya, a gyermek anyja, fogadalmat tettek, és a gyermek azonnal meggyógyult. Az apa mindkét csodát esküvel erősítette meg.

(186.) A jární nem tudó asszony

Ilonának, az acsai özvegynek öt hónapon át oly beteg volt a lába, hogy a háza küszöbén sem tudott kilépni. Miután azonban fogadalmat tett, hogy felkeresi az Isten emberének sírját, annyira megerősödött, és olyan egészséges lett, hogy saját lábán kereste fel a sírt. Ezt sokak előtt a sírnál nyilvánosan elmondta az előbb mondott év áprilisában.

(187.) *A járni nem tudó és haldokló asszony*

Erzsébet, a budai özvegyasszony, miután egy hónapnál hosszabb idő óta csak a kezén és a lábán csúszhatott betegsége miatt, vagy pedig igen nagy fájdalom árán két bottal járhatott, eljött a sírhoz, pedig nem remélte, hogy ezt túléli. Miután nagyon tisztelte a szent atyát, ez egyik éjszaka megjelent neki mondván: „Ne aggódj, Erzsébet, mert nem fogsz meghalni, hanem gyónd meg a bűneidet, és meg fogsz gyógyulni.” Ő pedig, bár minden szentséget felvett, gondolván, hogy biztosan meghal, annyira egészséges lett, hogy szabadon tudott menni, ahova csak akart, és egészségesen jött el a sírhoz 1460. április 23-án.

(188.) *Az összezsugorodott*

A bácsi Pál deák felesége, Anna, Szent Jakab ünnepétől (júl. 25.) egészen karácsonyig oly szánalmasan összezsugorodott, hogy térdét összehúzva a szájánál tartotta. Semmiféle gyógyszerrel sem lehetett segíteni rajta, sőt ezektől még rosszabbul érezte magát; miután azonban fogadalmat tett, hogy meztláb felkeresi a sírt, és bort sem iszik addig, míg menet és jövet fogadalmát nem teljesíti, azonnal úgy meggyógyult, hogy lába olyan jól kiegyenesedett, hogy senki, aki őt látta, nem mondta volna, hogy ilyen betegsége volt. A sírt Katalin nevű szolgálójával kereste fel. Ez egész Bácsban köztudott, és ő maga esküvel erősítette meg 1460. április 25-én.